

Nr 40

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

I en den 26 februari 1960 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 76, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogade förslag till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

2) förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt;

3) förordning om ändrad lydelse av 22 § 1 mom. och 129 § 8 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623);

4) förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272); samt

5) förordning angående ändring i förordningen den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt.

Beträffande *propositionens huvudsakliga innehåll* må här anföras följande.

I enlighet med vad som förutskickades i 1959 års proposition om den allmänna varuskatten och på grundval av 1957 års sambeskattningsrevisions betänkande (SOU 1959:13) framlägges förslag om reformer på familjebeskattnings område.

Sålunda föreslås en fördubbling av det förvärvsavdrag som tillkommer yrkesarbetande gift kvinna med minderårigt barn. En viss utvidgning av rätten till förvärvsavdrag förordas, i det att sådant avdrag även skall tillkomma gift kvinna med inkomst av jordbruksarbete. Förvärvsavdragen skall enligt förslaget utgå enligt samma regler vid den statliga och den kommunala beskattningen.

Förslagen bygger på att sambeskattningen i övrigt bibehålles i oförändrad form. Det klarlägges emellertid på grundval av sambeskattningsrevisionens undersökningar, att sambeskattningen i regel är förmånligare än om makarna beskattats var för sig. Detta är alltid fallet om makarnas sammanlagda inkomster understiger omkring 20 000 kronor. Är hustruns inkomster

mindre än 9 000 à 10 000 kronor, leder sambeskattningen av makars inkomster inte till höjd beskattning hur höga mannens inkomster än är. Sambeskattningen kan leda till skattechöjning i högst omkring 45 000 fall eller ca 2,6 procent av alla äktenskap.

Propositionen innehåller vidare förslag om att ensamstående med hemmavarande minderårigt barn vid inkomsttaxeringen skall få samma Ortsavdrag som två makar. Den statliga inkomstskatten skall för dessa s. k. ofullständiga familjer beräknas efter den förmånligare skala som tillämpas för gifta.

De nya reglerna föreslås gälla fr. o. m. 1961 års taxering och beräknas medföra ett skattebortfall för staten om 35 milj. kronor och för kommunerna med 50 milj. kronor.

De ovannämnda *författningsförslagen* är av följande lydelse.

Förslag
till
lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928
(nr 370)

Härigenom förordnas, att 46 § 2 och 3 mom., 48 § 2 mom., 52 och 65 §§ kommunalskattelagen den 28 september 1928 ävensom anvisningarna till 19 och 48 §§ och punkt 3 av anvisningarna till 46 § samma lag¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives samt att till 52 och 65 §§ nämnda lag skola fogas anvisningar av nedan angiven lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

46 §.

46 §.

2 mom. I hemortskommunen — — —
— njuta avdrag:

2 mom. I hemortskommunen — — —
— njuta avdrag:

1) för periodiskt — — — eller
uppfostran;

1) för periodiskt — — — eller upp-
fostran;

2) för *d e l s* sådan i slutlig eller
tillkommande skatt ingående folkpen-
sionsavgift eller tilläggspensionsav-
gift, som under beskattningsåret på-
förts den skattskyldige, *d e l s o c k*
avgift för pensionsförsäkring, som ej
avses i 33 §, därest avgiften under be-
skattningsåret erlagts för försäkring,
vilken äges av den skattskyldige själv
eller, i förekommande fall, hans ma-
ke eller hans omyndiga barn; *samt*

2) för *d e l s* sådan i slutlig eller
tillkommande skatt ingående folk-
pensionsavgift eller tilläggspensions-
avgift, som under beskattningsåret
påförts den skattskyldige, *d e l s o c k*
avgift för pensionsförsäkring, som ej
avses i 33 §, därest avgiften under
beskattningsåret erlagts för försäk-
ring, vilken äges av den skattskyldige
själv eller, i förekommande fall, hans
make eller hans omyndiga barn;

3) för *d e l s* sådan i slutlig eller

3) för *d e l s* sådan i slutlig eller

¹ Senaste lydelse av 46 § 2 mom. se 1959: 564, av 46 § 3 mom. se 1947: 575, av 52 § 1 mom. se 1958: 86, av 48 § 2 mom. och anvisningarna till 48 § se 1958: 296, av 65 § och punkt 3 av anvisningarna till 46 § se 1952: 405 samt av anvisningarna till 19 § se 1959: 515.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

tillkommande skatt ingående sjukförsäkringsavgift enligt lagen om allmän sjukförsäkring, som under beskattningsåret påförts den skattskyldige, dels ock premier och andra avgifter, som skattskyldig erlagt för försäkringar av följande slag, vilka ägas av honom själv eller, i förekommande fall, hans make eller hans omyndiga barn, nämligen kapitalförsäkring, arbetslöshetsförsäkring samt sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring, därunder inbegripen avgift till sjukkassa för begravningshjälp, som ej avses i 33 § och som ej utgör obligatorisk försäkring enligt lagen om allmän sjukförsäkring.

tillkommande skatt ingående sjukförsäkringsavgift enligt lagen om allmän sjukförsäkring, som under beskattningsåret påförts den skattskyldige, dels ock premier och andra avgifter, som skattskyldig erlagt för försäkringar av följande slag, vilka ägas av honom själv eller, i förekommande fall, hans make eller hans omyndiga barn, nämligen kapitalförsäkring, arbetslöshetsförsäkring samt sådan sjuk- eller olycksfallsförsäkring, därunder inbegripen avgift till sjukkassa för begravningshjälp, som ej avses i 33 § och som ej utgör obligatorisk försäkring enligt lagen om allmän sjukförsäkring; samt

4) för belopp som den skattskyldige under beskattningsåret utgivit för underhåll av sådant hans barn under 16 år som icke varit hemmavarande, dock sammanlagt högst för 1 000 kronor.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig erlägga sjömansskatt skall avdrag för periodiskt understöd och avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, åtnjutas allenast i den mån hänsyn vid beräkningen av sjömansskatt icke tagits till understödet eller avgiften.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig erlägga sjömansskatt, skall avdrag för periodiskt understöd, avgift för pensionsförsäkring, som ej avses i 33 §, och underhållsbidrag, som i första stycket 4) här ovan sägs, åtnjutas allenast i den mån hänsyn vid beräkningen av sjömansskatt icke tagits till understödet, avgiften eller underhållsbidraget.

Därest skattskyldig — — — nämnda tid.

Därest skattskyldig — — — nämnda tid.

Avdrag, som i första stycket 3) här ovan avses, skall beräknas till ett belopp av minst 150 kronor eller, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, för dem båda gemensamt till ett belopp av minst 300 kronor. Härjämte skall gälla, att nu avsett avdrag ej må för skattskyldig åtnjutas till högre belopp än 300 kronor; dock att, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, ifrågavarande avdrag för dem båda gemensamt må åtnjutas med högst 600

Avdrag, som i första stycket 3) här ovan avses, skall beräknas till ett belopp av minst 150 kronor eller, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, för dem båda gemensamt till ett belopp av minst 300 kronor. Härjämte skall gälla, att nu avsett avdrag ej må för skattskyldig åtnjutas till högre belopp än 300 kronor; dock att, om skattskyldig under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, ifrågavarande avdrag för dem båda gemensamt må åtnjutas med högst

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

kronor. Avdrag med högst 600 kronor må vidare åtnjutas om skattskyldig under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änklings eller frånskild) och haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, som stått under hans vårdnad och för vilket rätt till allmänt barnbidrag föreläggat.

3 mom. Har gift kvinna, som levt tillsammans med sin man och under större delen av beskattningsåret varit här i riket bosatt, under året haft inkomst av rörelse eller av eget arbete, må hon, om och i den mån sådan hennes inkomst därtill förslår, i hemortskommunen åtnjuta avdrag med 300 kronor.

600 kronor. Avdrag med högst 600 kronor må vidare åtnjutas om skattskyldig under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änklings eller frånskild) och haft hemmavarande barn under 16 år.

3 mom. Har gift kvinna haft inkomst av rörelse, vari hon varit verksam i ej blott ringa omfattning, eller inkomst av eget arbete, må hon åtnjuta avdrag med 300 kronor, eller, om hon haft hemmavarande barn under 16 år, med 300 kronor jämte 20 procent av nämnda inkomst, sammanlagt dock högst med 2 000 kronor. Har gift kvinna haft inkomst av jordbruksfastighet och har hon utfört arbete i förvärvskällan till minst 300 kronors värde, må hon åtnjuta avdrag med detta belopp.

Har gift man haft inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse och har hustrun utfört arbete i förvärvskällan till ett värde av minst 300 kronor, må mannen åtnjuta avdrag med nämnda belopp.

Avdrag enligt detta moment må åtnjutas endast om makarna levt tillsammans och den till avdrag berättigade maken under större delen av beskattningsåret varit här i riket bosatt. Avdraget må åtnjutas endast om och i den mån den inkomst som berättigar till avdrag därtill förslår och må för makarna tillsammans icke överstiga 300 kronor eller, därest förhöjning av avdraget med 20 procent av inkomsten ifrågakommer, 2 000 kronor.

Avdrag enligt detta moment skall erhållas i kommun där inkomst, som berättigar till avdrag, tages till beskattning, i första hand, när så kan ske, inom hemortskommunen och i övrigt enligt fördelning som bestämmes av taxeringsnämnden i sagda kommun.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

48 §.

2 mom. Skattskyldig fysisk — — —
nedan sägs.

Skattskyldig, som — — — 4 000
kronor.

*Skattskyldig, som under beskatt-
ningsåret haft husföreståndarinna
hos sig anställd, äger, därest han va-
rit ogift (varmed jämställes änkring,
änka eller frånskild) och haft hem-
mavarande barn för vilket rätt till
allmänt barnbidrag förelegat, att åtn-
juta kommunalt ortsavdrag med
belopp som i föregående stycke sägs.*

*Gift skattskyldig, som under be-
skattningsåret icke levt tillsammans
med andra maken, ävensom annan
ogift skattskyldig än som avses i
nästföregående stycke, äger, därest
han haft hemmavarande eller av den
skattskyldige helt eller delvis under-
hållet barn, som stått under hans
vårdnad och för vilket rätt till all-
mänt barnbidrag förelegat, åtnjuta
kommunalt ortsavdrag med följande
belopp, nämligen i ortsgrupp I 2 520
kronor, i ortsgrupp II 2 640 kronor, i
ortsgrupp III 2 760 kronor, i orts-
grupp IV 2 880 kronor och i orts-
grupp V 3 000 kronor. Har skattskyl-
dig som nyss nämnts haft barn, för
vilket allmänt barnbidrag utgått men
vilket icke stått under hans vårdnad,
äger han, därest han helt eller delvis
underhållit barnet, likaledes åtnjuta
ortsavdrag efter vad i detta stycke
sägs, dock endast om den skattskyl-
dige icke levt tillsammans med den
som har vårdnaden om barnet.*

*Annan skattskyldig än i andra,
tredje eller fjärde stycket sägs (e n s a m s t å e n d e) äger åtnjuta kom-
munalt ortsavdrag med följande be-
lopp, nämligen i ortsgrupp I 1 680
kronor, i ortsgrupp II 1 760 kronor,
i ortsgrupp III 1 840 kronor, i orts-
grupp IV 1 920 kronor och i orts-
grupp V 2 000 kronor.*

Har skattskyldig — — — tiotal
kronor.

48 §.

2 mom. Skattskyldig fysisk — — —
nedan sägs.

Skattskyldig, som — — — 4 000
kronor.

*Gift skattskyldig, som under be-
skattningsåret icke levt tillsammans
med andra maken, ävensom ogift
skattskyldig (varmed jämställes än-
ka, änkring eller frånskild) äger, där-
est han haft hemmavarande barn un-
der 16 år, åtnjuta kommunalt orts-
avdrag med belopp som i föregående
stycke sägs.*

*Annan skattskyldig än i andra el-
ler tredje stycket sägs (e n s a m s t å e n d e) äger åtnjuta kommunalt
ortsavdrag med följande belopp, näm-
ligen i ortsgrupp I 1 680 kronor, i
ortsgrupp II 1 760 kronor, i ortsgrupp
III 1 840 kronor, i ortsgrupp IV 1 920
kronor och i ortsgrupp V 2 000 kro-
nor.*

Har skattskyldig — — — tiotal
kronor.

(Nuvarande lydelse)

52 §.

1 mom. Äkta makar, — — — högsta beloppet.

Skola makarna — — — högre ortsgruppen.

2 mom. Äkta makar, — — — oberoende skattskyldiga.

65 §.

Frågan, huruvida skattskyldig haft barn eller icke, liksom ock *frågan* om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före taxeringsåret.

I fråga om skattskyldig, som ingått äktenskap under beskattningsåret, skola de för gift skattskyldig gällande bestämmelserna äga tillämpning först vid taxering för det därpå följande beskattningsåret.

Har eljest — — — för taxeringen.

Anvisningar

till 19 §.

Socialhjälp, begravningshjälp — — — influtna medlemsavgifter.

Utbytes sådan — — — skattepliktig intäkt.

Bestämmelsen att — — — sistnämnda lag.

Skatteplikt föreligger — — — bidrag likställda.

(Föreslagen lydelse)

52 §.

1 mom. Äkta makar, — — — högsta beloppet.

Skola makarna — — — högre ortsgruppen.

2 mom. Äkta makar, — — — oberoende skattskyldiga.

(Se vidare anvisningarna.)

65 §.

Fråga, huruvida skattskyldig haft barn eller icke eller om barn är att räkna såsom hemmavarande eller icke, liksom ock *fråga* om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före taxeringsåret. Med barn avses jämväl styvbarn ävensom adopterat barn.

I fråga om skattskyldig, som ingått äktenskap under beskattningsåret, skola de för gift skattskyldig gällande bestämmelserna, om ej annat följer av vad som stadgas i sista stycket, äga tillämpning först vid taxering för det därpå följande beskattningsåret.

De för gift skattskyldig gällande bestämmelserna skola i fråga om makar, som levt tillsammans, tillämpas jämväl under det beskattningsår, varunder make avlidit.

Har eljest — — — för taxeringen.

De för gift skattskyldig gällande bestämmelserna skola äga tillämpning jämväl i fråga om dem som, utan att vara gifta, levt tillsammans, om de tidigare varit förenade i äktenskap eller gemensamt hava eller hava haft barn.

(Se vidare anvisningarna.)

Anvisningar

till 19 §.

Socialhjälp, begravningshjälp — — — influtna medlemsavgifter.

Utbytes sådan — — — skattepliktig intäkt.

Bestämmelsen att — — — sistnämnda lag.

Skatteplikt föreligger — — — bidrag likställda.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Enligt 46 § 2 mom. första stycket 4) föreligger viss rätt till avdrag för bidrag till barns underhåll. Med hänsyn till begränsningarna i avdragsrätten är sådant bidrag det oaktat att likställa med periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk intäkt, därför givaren jämlikt bestämmelserna i 20 § icke är berättigad till avdrag. I följd härav skall underhållsbidraget icke hänföras till skattepliktig intäkt av tjänst som avses i 31 och 32 §§.

till 46 §.

3. Om en person varit gift eller om gift kvinna levt tillsammans med sin man, bedömes med ledning av föreskrifterna i 65 §.

till 46 §.

3. Om en person varit gift eller om gift kvinna levt tillsammans med sin man eller om någon haft barn, bedömes med ledning av föreskrifterna i 65 §.

till 48 §.

Vad i denna paragraf stadgas om person, som varit här i riket bosatt, skall på grund av föreskriften i 68 § tillämpas även å person, som här i riket stadigvarande vistats. Frågan om en person varit gift eller om en gift person levt tillsammans med sin make, liksom ock frågan huruvida skattskyldig haft barn eller icke bedömes med ledning av föreskrifterna i 65 §. Rätt till allmänt barnbidrag anses föreligga från och med den dag barnet fötts eller rätten eljest inträtt till och med den dag barnet fyllt 16 år eller rätten eljest upphört. Med barn avses jämväl styvbarn ävensom adopterat barn. Avgörande för frågan, huruvida skattskyldig haft huseföreståndarinna, är det förhållande, som rått under större delen av beskattningsåret.

till 48 §.

Vad i denna paragraf stadgas om person, som varit här i riket bosatt, skall på grund av föreskriften i 68 § tillämpas även å person, som här i riket stadigvarande vistats. Frågan om en person varit gift eller om en gift person levt tillsammans med sin make, liksom ock frågan huruvida skattskyldig haft barn eller icke bedömes med ledning av föreskrifterna i 65 §.

Vid beräkning — — — erlagga sjömansskatt.

Vid beräkning — — — erlagga sjömansskatt.

till 52 §.

Av 65 § framgår, att de för gift skattskyldig gällande bestämmelserna i vissa fall skola tillämpas i fråga om dem som, utan att vara gifta, leva tillsammans.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

till 65 §.

Bestämmelsen i 65 § andra stycket skall äga motsvarande tillämpning i fall som avses i paragrafens sista stycke. Med äktenskaps ingående är därvid att jämställa att sammanlevnaden återupptagits efter äktenskaps upplösning eller att barn fötts eller — i fråga om sammanlevnad som börjar efter barnets födsel — att sammanlevnaden börjar.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1961; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1960 års taxering samt i fråga om efter-taxering för år 1960 eller tidigare år.

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt

Härigenom förordnas, att 4 och 8 §§, 10 § 1 mom. samt 11 § 1 mom. förordningen den 26 juli 1947 om statlig inkomstskatt¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

4 §.

1 mom. Från sammanlagda — —
— nästföljande stycke.

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning samt för folkpensionsavgifter och tilläggs-pensionsavgifter även som för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring, allt i den omfattning som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sägs.

1 mom. Från sammanlagda — —
— nästföljande stycke.

Skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, äger jämväl åtnjuta avdrag för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, för folkpensionsavgifter och tilläggs-pensionsavgifter samt för avgifter för pensionsförsäkring och för annan personförsäkring även som för underhåll åt ej hemmavarande barn under 16 år, allt i den omfattning som i 46 § 2 mom. kommunalskattelagen sägs.

¹ Senaste lydelse av 4 § 1 mom. se 1959:565, av 4 § 2 mom. se 1952:406, av 8 § 1 mom. se 1958:297, av 8 § 3 mom. se 1950:253, av 10 § 1 mom. se 1959:537 och av 11 § 1 mom. se 1953:275.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

Har sådan — — — överlåtande föreningen.

2 mom. Har gift kvinna, som levt tillsammans med sin man och som under större delen av beskattningsåret varit här i riket bosatt, under året haft inkomst av rörelse eller av eget arbete, må hon, om och i den mån sådan hennes inkomst därtill förslår, åtnjuta avdrag med 300 kronor eller, om hon haft hemmavarande barn för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, med 300 kronor jämte 10 procent av nämnda inkomst, sammanlagt dock högst med 1 000 kronor.

Har gift man, som levt tillsammans med sin hustru och som under större delen av beskattningsåret varit här i riket bosatt, under året haft inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse och har den skattskyldiges hustru utfört arbete i förvärvskällan till ett värde av minst 300 kronor, må mannen, om och i den mån inkomsten i förvärvskällan därtill förslår, åtnjuta avdrag med 300 kronor.

Avdrag enligt detta moment må icke för makarna tillsammans överstiga 300 kronor eller, om den gifta kvinnan haft hemmavarande barn för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, 1 000 kronor.

8 §.

1 mom. Skattskyldig fysisk — — — 48 § 1 mom. kommunalskattelagen.

Skattskyldig, som under beskattningsåret varit gift och levt tillsammans med andra maken, åtnjuter statligt ortsavdrag med följande belopp, nämligen i ortsgrupp I 3 360 kronor, i ortsgrupp II 3 520 kronor, i ortsgrupp III 3 680 kronor, i ortsgrupp IV 3 840 kronor och i ortsgrupp V 4 000 kronor.

Skattskyldig, som under beskattningsåret haft husföreståndarinna hos sig anställd, äger, därest han varit ogift (varmed i denna paragraf

Har sådan — — — överlåtande föreningen.

2 mom. Vad i 46 § 3 mom. kommunalskattelagen stadgas skall äga motsvarande tillämpning vid taxering till statlig inkomstskatt.

8 §.

Skattskyldig fysisk — — — 48 § 1 mom. kommunalskattelagen.

Vad i 48 § 2 och 3 mom. samt 49 § kommunalskattelagen stadgas angående kommunalt ortsavdrag skall äga motsvarande tillämpning beträffande statligt ortsavdrag.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

jämställes änklings, änka eller frånskild) och haft hemmavarande barn för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, att åtnjuta statligt ortsavdrag med belopp som i föregående stycke sägs.

Gift skattskyldig, som under beskattningsåret icke levt tillsammans med andra maken, ävensom annan ogift skattskyldig än som avses i nästföregående stycke, äger, därest han haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, som stått under hans vårdnad och för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat, åtnjuta statligt ortsavdrag med följande belopp, nämligen i ortsgrupp I 2 520 kronor, i ortsgrupp II 2 640 kronor, i ortsgrupp III 2 760 kronor, i ortsgrupp IV 2 880 kronor och i ortsgrupp V 3 000 kronor. Har skattskyldig som nyss nämnts haft barn, för vilket allmänt barnbidrag utgått men vilket icke stått under hans vårdnad, äger han, därest han helt eller delvis underhållet barnet, likaledes åtnjuta ortsavdrag efter vad i detta stycke sägs, dock endast om den skattskyldige icke levt tillsammans med den som har vårdnaden om barnet.

Annan skattskyldig än i andra, tredje eller fjärde stycket sägs (ensamstående) äger åtnjuta statligt ortsavdrag med följande belopp, nämligen i ortsgrupp I 1 680 kronor, i ortsgrupp II 1 760 kronor, i ortsgrupp III 1 840 kronor, i ortsgrupp IV 1 920 kronor och i ortsgrupp V 2 000 kronor.

Har skattskyldig under beskattningsåret varit skyldig erlägga sjömansskatt, skall det enligt bestämmelserna i detta moment eljest medgivna ortsavdraget minskas med en tolvtedel för varje kalendermånad, för vilken sjömansskatt erlagts. Det avdragsbelopp, som sålunda erhålles, avrundas nedåt till jämna tiotal kronor.

2 mom. Skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt allenast

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

under en del av beskattningsåret, äger att å den taxerade inkomsten åtnjuta statligt ortsavdrag med belopp, utgörande för varje kalendermånad eller del därav, varunder han varit här i riket bosatt, en tolvtedel av det enligt bestämmelserna i 1 mom. medgivna avdraget. Det avdragsbelopp, som sålunda erhålles, avrundas nedåt till jämna tiotal kronor.

3 mom. Vad i 49 § kommunalskattelagen stadgas angående kommunalt ortsavdrag skall äga motsvarande tillämpning beträffande statligt ortsavdrag.

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

För skattskyldig, som åtnjuter ortsavdrag med belopp som beräknats enligt 8 § 1 mom. andra stycket och som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgör grundbeloppet:

För annan — — — utgör grundbeloppet:

Ändå att — — — denna inkomst-
del.

Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

11 §.

1 mom. Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst samt mannen därjämte för boets gemensamma inkomst. Har vid dylik taxering avdrag, varom i 4 § 1 mom. förmåles, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst. Ortsavdrag beräknas för en var av makarna till hälften av det belopp, som i 8 § 1 mom. andra stycket sägs, dock att, om sådan del

10 §.

1 mom. Statlig inkomstskatt — — — angivna grundbelopp.

För skattskyldig, som åtnjuter statligt ortsavdrag med belopp, som beräknats med ledning av 48 § 2 mom. andra eller tredje stycket kommunalskattelagen och som varit här i riket bosatt under hela eller någon del av beskattningsåret, utgör grundbeloppet:

För annan — — — utgör grundbeloppet:

Ändå att — — — denna inkomst-
del.

Med familjestiftelse — — — ekonomiska intressen.

11 §.

1 mom. Äkta makar, som under beskattningsåret levt tillsammans, taxeras en var för sin inkomst samt mannen därjämte för boets gemensamma inkomst. Har vid dylik taxering avdrag, varom i 4 § 1 mom. förmåles, helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens inkomst, må bristen avräknas å den andra makens inkomst. Ortsavdrag beräknas för en var av makarna till hälften av det belopp, som i 48 § 2 mom. andra stycket kommunalskattelagen sägs, dock

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

av ortsavdraget helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens taxerade inkomst, bristen må avräknas å den andra makens taxerade inkomst. Avdrag, som i 9 § 2 mom. andra stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig under iakttagande av att avdraget för makarna tillsammans icke må överstiga det i nämnda stycke angivna högsta beloppet. Skatten beräknas å det sammanlagda beloppet av makarnas beskattningsbara inkomster och fördelas å makarna efter förhållandet mellan deras beskattningsbara inkomster. Vad i 10 § 3 mom. sägs, skall därvid tillika iakttagas.

Skola makarna — — — högre ortgruppen.

att, om sådan del av ortsavdraget helt eller delvis ej kunnat utnyttjas å den ena makens taxerade inkomst, bristen må avräknas å den andra makens taxerade inkomst. Avdrag, som i 9 § 2 mom. andra stycket sägs, beräknas för vardera maken för sig under iakttagande av att avdraget för makarna tillsammans icke må överstiga det i nämnda stycke angivna högsta beloppet. Skatten beräknas å det sammanlagda beloppet av makarnas beskattningsbara inkomster och fördelas å makarna efter förhållandet mellan deras beskattningsbara inkomster. Vad i 10 § 3 mom. sägs, skall därvid tillika iakttagas.

Skola makarna — — — högre ortgruppen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1961; dock att äldre bestämmelser fortfarande skola gälla i fråga om 1960 års taxering samt i fråga om eftertaxering för år 1960 eller tidigare år.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 22 § 1 mom. och 129 § 8 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623)

Härigenom förordnas, att 22 § 1 mom. och 129 § 8 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956¹ skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

22 §.

22 §.

1 mom. Nedannämnda skattskyldiga — — — skattepliktig inkomst.

1 mom. Nedannämnda skattskyldiga — — — skattepliktig inkomst.

Vid bedömandet — — — statlig förmögenhetsskatt.

Vid bedömandet — — — statlig förmögenhetsskatt.

Hava makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och levt tillsammans under större delen därav, var för sig haft inkomst eller förmögenhet, skall vardera ma-

Hava makar, som ingått äktenskap före ingången av beskattningsåret och levt tillsammans under större delen därav, var för sig haft inkomst eller förmögenhet, skall vardera ma-

¹ Senaste lydelse av 22 § 1 mom. se 1958:299.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

kens deklarationsskyldighet bedömas med hänsyn till makarnas och boets sammanlagda inkomst och förmögenhet.

Skall skattskyldig — — — deklarationsskyldighetens bedömande.

Vid tillämpning — — — riket bosatta.

I fråga — — — den avlidne.

129 §.

8 mom. Sådan ledamot i prövningsnämnd, som icke är befattningshavare i statens tjänst, äger för tid, varunder han varit inkallad till tjänstgöring, åtnjuta arvode med trettio kronor om dagen. Ledamot, som är befattningshavare i statens tjänst, skall för tjänstgöringen åtnjuta, jämte ersättning för avlöningsförmåner, som han får avstå under tjänstledighet för ifrågavarande uppdrag, arvode med belopp, som bestämmas av Kungl. Maj:t. Därjämte skall ledamot i förekommande fall åtnjuta resekostnadsersättning och traktamente enligt rese- och traktamentsklass A i allmänna resereglementet.

kens deklarationsskyldighet bedömas med hänsyn till makarnas och boets sammanlagda inkomst och förmögenhet. *Vad nu sagts skall i tillämpliga delar jämväl gälla i fråga om skattskyldiga som avses i 65 § sista stycket kommunalskattelagen.*

Skall skattskyldig — — — deklarationsskyldighetens bedömande.

Vid tillämpning — — — riket bosatta.

I fråga — — — den avlidne.

129 §.

8 mom. Ledamot i prövningsnämnd åtnjuter för tid, varunder han varit inkallad till tjänstgöring, ersättning av statsmedel enligt grunder, som fastställas av Kungl. Maj:t.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960.

Förslag

till

förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953

(nr 272)

Härigenom förordnas, att 4 § 2 mom. samt 5 och 15 §§ uppbördsförordningen den 5 juni 1953 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

4 §.

4 §.

2 mom. I skattetabellerna — — — skattskyldiga, nämligen

2 mom. I skattetabellerna — — — skattskyldiga, nämligen

(Nuvarande lydelse)

1) gift, med maken sammanlevande manlig inkomsttagare, där maken har en sammanräknad nettoinkomst å minst *tvåtusen* kronor;

2) annan gift, — — — 1) sägs;

3) ogift inkomsttagare, som har *hemmavarande eller av honom helt eller delvis underhållet barn, för vilket rätt till allmänt barnbidrag föreligger (ogift inkomsttagare med barn)*;

4) annan ogift inkomsttagare än under 3) sägs (*ogift inkomsttagare utan barn*).

Gift med maken sammanlevande kvinna, vars make har inkomst, skall hänföras till under 3) upptagen grupp av skattskyldiga, därest hon har hemmavarande barn *för vilket rätt till allmänt barnbidrag föreligger*, samt eljest till under 4) upptagen grupp av skattskyldiga.

Gift, med — — — 2) avses.

Ogift skattskyldig, som har *husföreståndarinna hos sig anställd, skall, om han har hemmavarande barn, för vilket rätt till allmänt barnbidrag föreligger*, likställas med gift manlig inkomsttagare som under 2) avses.

Under 3) omnämnd inkomsttagare, som icke har vårdnaden om barnet men som sammanlever med den, under vars vårdnad barnet står, skall hänföras till under 4) angiven grupp av skattskyldiga.

Med ogift — — — eller hemskild.

5 §.

Vid beräkning — — — 4 § 4 mom.

Förhållandena den 1 november året näst före inkomståret äro, där icke i nästföljande stycke annorledes stadgas, avgörande för till vilken i 4 § 2 mom. omförmäld grupp av skattskyldiga vederbörande skall hänföras. Härvid skall iakttagas, att i nämnda författningsrum med barn icke avses

(Föreslagen lydelse)

1) gift, med maken sammanlevande manlig inkomsttagare, där maken har en sammanräknad nettoinkomst å minst *tretusen* kronor;

2) annan gift, — — — 1) sägs;

3) ogift inkomsttagare.

Gift med maken sammanlevande kvinna, vars make har inkomst, skall hänföras till under 2) upptagen grupp av skattskyldiga, därest hon har hemmavarande barn, samt eljest till under 3) upptagen grupp av skattskyldiga.

Gift, med — — — 2) avses.

Ogift skattskyldig, som har hemmavarande barn, *skall* likställas med gift manlig inkomsttagare som under 2) avses.

Med ogift — — — eller hemskild.

Med gifta likställas de som, utan att vara gifta, leva tillsammans, om de tidigare varit förenade i äktenskap eller gemensamt hava eller hava haft barn.

5 §.

Vid beräkning — — — 4 § 4 mom.

Förhållandena den 1 november året näst före inkomståret äro, där icke i nästföljande stycke annorledes stadgas, avgörande för till vilken i 4 § 2 mom. omförmäld grupp av skattskyldiga vederbörande skall hänföras. Härvid skall iakttagas, att i *andra och fjärde styckena* av nämnda

*(Nuvarande lydelse)**(Föreslagen lydelse)*

barn, som före nyssnämnda tidpunkt fyllt femton år.

Skall under inkomståret preliminär A-skatt enligt tabell börja utgå för skattskyldig, för vilken skatt icke tidigare sålunda beräknats, skall i fråga om skattskyldigs civilstånd det förhållande, som kan antagas komma att ligga till grund för taxering under året näst efter inkomståret, samt, vad angår frågan om den skattskyldige har hemmavarande eller av honom helt eller delvis underhållet barn för vilket rätt till allmänt barnbidrag föreligger, förhållandet vid den tidpunkt, då debetsedel jämlikt 35 § sista stycket översändes till skattskyldig, vara avgörande för till vilken i 4 § 2 mom. avsedd grupp av skattskyldiga vederbörande skall hänföras. Härvid skall iakttagas, att i sistnämnda författningsrum med barn icke avses barn, som före den 1 november året näst före inkomståret fyllt femton år eller som fötts efter den 1 november under inkomståret.

15 §.

Vid preliminär taxering skola beskattningsbar inkomst och beskattningsbar förmögenhet beräknas i enlighet med bestämmelserna i förordningen om statlig inkomstskatt, kommunalskattelagen samt förordningen om statlig förmögenhetsskatt. Dock skall iakttagas, att vid bestämmande av beskattningsbar inkomst ortsavdrag beräknas med hänsyn dels till den Ortsgrupp, vartill den kommun eller kommunedel hör där den skattskyldige mantalsskrives för inkomståret, dels ock, där icke i andra stycket annorlunda stadgas, till den skattskyldiges civilstånd den 1 november året näst före inkomståret samt, vad angår frågan om den skattskyldige har hemmavarande eller av honom helt eller delvis underhållet barn för vilket rätt till allmänt barn-

författningsrum med barn icke avses barn, som före nyssnämnda tidpunkt fyllt femton år.

Skall under inkomståret preliminär A-skatt enligt tabell börja utgå för skattskyldig, för vilken skatt icke tidigare sålunda beräknats, skall i fråga om skattskyldigs civilstånd det förhållande, som kan antagas komma att ligga till grund för taxering under året näst efter inkomståret, samt, vad angår frågan om den skattskyldige har hemmavarande barn, förhållandet vid den tidpunkt, då debetsedel jämlikt 35 § sista stycket översändes till skattskyldig, vara avgörande för till vilken i 4 § 2 mom. avsedd grupp av skattskyldiga vederbörande skall hänföras. Härvid skall iakttagas, att i *andra och fjärde styckena* av sistnämnda författningsrum med barn icke avses barn, som före den 1 november året näst före inkomståret fyllt femton år eller som fötts efter den 1 november under inkomståret.

15 §.

Vid preliminär taxering skola beskattningsbar inkomst och beskattningsbar förmögenhet beräknas i enlighet med bestämmelserna i förordningen om statlig inkomstskatt, kommunalskattelagen samt förordningen om statlig förmögenhetsskatt. Dock skall iakttagas, att vid bestämmande av beskattningsbar inkomst ortsavdrag beräknas med hänsyn dels till den Ortsgrupp, vartill den kommun eller kommunedel hör där den skattskyldige mantalsskrives för inkomståret, dels ock, där icke i andra stycket annorlunda stadgas, till den skattskyldiges civilstånd den 1 november året näst före inkomståret samt, vad angår frågan om den skattskyldige har hemmavarande barn, till förhållandena vid nyssnämnda tidpunkt. Härvid skall iakttagas att med

(Nuvarande lydelse)

bidrag föreligger, till förhållandena vid nyssnämnda tidpunkt. Härvid skall iakttagas att med barn icke avses barn, som före nyssnämnda tidpunkt fyllt femton år.

Vid preliminär taxering, som sker under inkomståret, skall hänsyn tagas i fråga om skattskyldigs civilstånd till det förhållande, som kan antagas komma att ligga till grund för taxering under året näst efter inkomståret, samt, vad angår frågan om den skattskyldige har hemmavarande *eller av honom helt eller delvis underhållet* barn för vilket rätt till allmänt barnbidrag föreligger, till förhållandena vid den tidpunkt, då taxeringen verkställs. Härvid skall iakttagas, att med barn icke avses barn, som före den 1 november året näst före inkomståret fyllt femton år eller som fötts efter den 1 november under inkomståret.

(Föreslagen lydelse)

barn icke avses barn, som före nyssnämnda tidpunkt fyllt femton år.

Vid preliminär taxering, som sker under inkomståret, skall hänsyn tagas i fråga om skattskyldigs civilstånd till det förhållande, som kan antagas komma att ligga till grund för taxering under året näst efter inkomståret, samt, vad angår frågan om den skattskyldige har hemmavarande barn, till förhållandena vid den tidpunkt, då taxeringen verkställs. Härvid skall iakttagas, att med barn icke avses barn, som före den 1 november året näst före inkomståret fyllt femton år eller som fötts efter den 1 november under inkomståret.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1961; dock att förordningens bestämmelser skola gälla redan dessförinnan i avseende å åtgärder, som erfordras för förordningens tillämpning efter ikraftträdandet.

Förslag

till

förordning angående ändring i förordningen den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt

Härigenom förordnas, att 12 § 1 mom. samt anvisningarna till 10 och 12 §§ förordningen den 16 maj 1958 om sjömansskatt skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives samt att i de vid samma förordning fogade sjömansskattelabellerna¹ kolumn 2 skall utgå och kolumn 3 skall, med ändring av nuvarande rubrik och nummerbeteckning, erhålla rubriken »Övriga sjömän» samt nummerbeteckningen 2.

(Nuvarande lydelse)

12 §.

1 mom. Gör sjöman — — — periodiskt understöd,

c) avgift för sådan pensionsförsäk-

¹ Senaste lydelse av tabellerna se 1959: 609.

(Föreslagen lydelse)

12 §.

1 mom. Gör sjöman — — — periodiskt understöd,

c) avgift för sådan pensionsför-

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

ring, som avses i 46 § 2 mom. 2) kommunalskattelagen, eller

d) nedsatt skatteförmåga må genom — — — nämnd taxering.

Jämkning i fall som avses vid a) — c) må dock endast medgivas, om avdrag vid taxering kunnat påräknas med minst 600 kronor.

säkring, som avses i 46 § 2 mom. 2) kommunalskattelagen,

d) för sådant underhåll av icke hemmavarande barn under 16 år, som avses i 46 § 2 mom. 4) kommunalskattelagen, eller

e) nedsatt skatteförmåga må genom — — — nämnd taxering.

Jämkning i fall som avses vid a) — d) må dock endast medgivas, om avdrag vid taxering kunnat påräknas med minst 600 kronor.

Anvisningar

till 10 §.

Kolumnen i — — — följande uppställning.

Å debetsedel för preliminär A-skatt angiven kolumn	Avdrag för sjömansskatt verkställs enligt nedanstående kolumn i sjömansskattetabellen
1	1
2	2
3 eller 4	3

till 12 §.

Jämkning i fall som avses i 12 § 1 mom. vid d) må för år räknat medgivas med högst ett belopp, som motsvarar summan av vederbörligt, vid erläggande av sjömansskatt icke utnyttjat Ortsavdrag enligt Ortsgrupp III och 3 000 kronor.

Anvisningar

till 10 §.

Kolumnen i — — — följande uppställning.

Å debetsedel för preliminär A-skatt angiven kolumn	Avdrag för sjömansskatt verkställs enligt nedanstående kolumn i sjömansskattetabellen
1	1
2 eller 3	2

till 12 §.

Jämkning i fall som avses i 12 § 1 mom. vid e) må för år räknat medgivas med högst ett belopp, som motsvarar summan av vederbörligt, vid erläggande av sjömansskatt icke utnyttjat Ortsavdrag enligt Ortsgrupp III och 3 000 kronor.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1961; dock att förordningens bestämmelser skola gälla redan dessförinnan i avseende å åtgärder, som erfordras för förordningens tillämpning efter ikraftträdandet. Därest under januari eller februari månad 1961 ifrågakommer att med stöd av bestämmelserna i 10 § 1 mom. tredje stycket förordningen om sjömansskatt verkställa skatteavdrag enligt den kolumn som senast tillämpats under år 1960, skall iakttagas att skatteavdrag skall ske enligt kolumn 1, när under år 1960 senast tillämpats kolumn 1 eller 2, samt att skatteavdrag eljest skall verkställas enligt kolumn 2.

Till utskottet har hänvisats följande i anledning av propositionen väckta motioner, nämligen

A) de likalydande motionerna I: 540 av herr *Bengtson m. fl.* och II: 703 av herr *Hedlund m. fl.*, vari hemställts,

I. att riksdagen måtte besluta

a) att gift kvinna med inkomst av jordbruksfastighet må medges rätt till förvärvsavdrag, bestående av fasta avdrag och kvotavdrag till ett sammanlagt belopp av högst 2 000 kronor enligt samma grunder som för gift kvinna med inkomst av rörelse eller eget arbete;

b) att gift man med inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse må, därest hustrun verksamt deltagit i hans förvärvsarbete och haft hemmavarande barn under 16 år, utöver det fasta avdraget av 300 kronor jämväl göra kvotavdrag med 20 procent av det belopp som motsvarar femtedelen av hans inkomst av förvärvskällan, dock högst 3 500 kronor, så att det sammanlagda förvärvsavdraget uppgår till högst 1 000 kronor; samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till enligt ovan erforderlig författningstext;

II. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att vid planerad översyn av skattesystemet måtte övervägas ytterligare reformer av sambeskattningen inom den statliga inkomst- och förmögenhetsbeskattningen i enlighet med vad i motionerna har anförts;

B) de likalydande motionerna I: 541 av fröken *Mattson* och II: 705 av fru *Eriksson* i Stockholm *m. fl.*, vari hemställts att 46 § 3 mom. i förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen måtte få följande lydelse:

3 mom. Har gift kvinna haft — — — belopp.

Har gift man — — — nämnda belopp.

Avdrag enligt — — — 2 000 kronor.

Gift skattskyldig kvinna, som under beskattningsåret icke levt samman med andra maken, ävensom ogift skattskyldig (varmed jämställes änka eller frånskild) må åtnjuta avdrag med 300 kronor, därest hon haft hemmavarande barn under 16 år.

Avdrag enligt detta moment — — — i sagda kommun;

C) de likalydande motionerna I: 542 av fru *Gärde Widemar m. fl.* och II: 702 av herr *Ståhl m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 76 måtte besluta

1. fastställa förvärvsavdraget vid inkomsttaxeringen för förvärvsarbetande gift kvinna med barn under 16 år till 300 kr. jämte 20 procent av inkomsten, dock till högst 3 000 kr., och i övrigt enligt de av Kungl. Maj:t föreslagna grunderna,

2. avslå den del av propositionen som avser nya beskattningsregler för sammanboende ogifta med barn,

3. i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om

att utredning göres beträffande en omkonstruktion av förvärvsavdraget i syfte att genomföra en höjning av avdraget, så att det bättre överensstämmer med de verkliga merkostnaderna även för förvärvsarbetande kvinnor med lägre inkomster,

att utredning göres om möjligheterna — bl. a. med ledning av nyligen

genomförd norsk lagstiftning — att medge rätt för två förvärvsarbetande makar att begära särtaxering vid inkomstbeskattningen, samt

att riksdagen förelägges de förslag i angivna syfte som utredningen kan föranleda»;

D) de likalydande motionerna I: 543 av herr *Hagberg* och II: 704 av herr *Nilsson* i Svalöv *m. fl.*, vari hemstälts, att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag om sambeskattning i vissa fall av ogifta samboende och sålunda

1) antaga det till proposition nr 76 fogade förslaget till lag om ändring av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med de ändringar att dels 65 § får nedan angiven lydelse, dels förslaget till anvisningar till 52 och 65 §§ utgår.

65 §.

Fråga huruvida skattskyldig haft barn eller icke eller om barn är att räkna som hemmavarande eller icke, liksom ock fråga om barns ålder skall bedömas efter förhållandena den 1 november året näst före taxeringsåret. Med barn avses jämväl styvbarn ävensom adopterat barn. Barn, som bor hos sina föräldrar, skall anses vara hemmavarande endast hos den ena av dem.

I fråga om skattskyldig, som ingått äktenskap under beskattningsåret, skola de för gift skattskyldig gällande bestämmelserna äga tillämpning först vid taxering för det därpå följande beskattningsåret.

De för — — — make avlidit.

Har eljest — — — för taxeringen.

(Se vidare anvisningarna,)

2) avslå Kungl. Maj:ts förslag om ändring av 22 § taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623); samt

3) antaga Kungl. Maj:ts förslag till förordning om ändring av uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272) med den ändringen att 4 § erhåller följande lydelse.

4 §.

2. mom. I skattetabellerna — — — ogift inkomsttagare.

Gift med — — — av skattskyldig.

Gift, med — — — 2) avses.

Ogift skattskyldig — — — 2) avses.

Med ogift — — — eller hemskild.

E) motionen II: 706 av herr *Nilsson* i Gävle *m. fl.*, vari hemstälts, »att riksdagen med bifall till propositionen nr 76 i skrivelse till regeringen hemställer om utredning och förslag i syfte att möjliggöra för ensamstående mödrar med barnbidragsberättigade barn att erhålla samma förvärvsavdrag som nu beslutats för de gifta förvärvsarbetande kvinnorna i familjer där båda makarna förvärvsarbetar».

Till behandling i detta sammanhang har utskottet jämväl upptagit följande vid riksdagens början väckta, till bevillningsutskottet hänvisade motioner, nämligen

I) de likalydande motionerna I: 204 av fru *Segerstedt-Wiberg m. fl.* och II: 245 av fru *Wallerius-Gunne m. fl.*, vari hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag

till

lag om ändring av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att till 39 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skall fogas ett fjärde moment av nedanstående lydelse.

39 §.

4 mom. Vad i 3 mom. stadgas angående gift skattskyldig skall äga motsvarande tillämpning å skattskyldig, som under beskattningsåret varit ogift (varmed jämställes änka, änklings eller frånskild) och haft hemmavarande eller av den skattskyldige helt eller delvis underhållet barn, vilket stått under hans vårdnad och för vilket rätt till allmänt barnbidrag förelegat.

(Se vidare anvisningarna.)

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1961.

II) de likalydande motionerna I: 280 av herr *Ewerlöf m. fl.* och II: 353 av herr *Hjalmarson m. fl.*, vari hemställts, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte igångsätta en utredning med uppdrag att utarbeta förslag dels rörande införande av förhöjda ortsavdrag för barnfamiljer i beskattningen, dels i fråga om den lämpliga kombinationen mellan sådana ortsavdrag och barnbidrag».

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för de i motionerna framställda yrkandena, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionerna I: 542, I: 543, II: 245, II: 353, (II: 380), II: 703, II: 705 samt II: 706.

Rörande motiveringen för de i propositionen framlagda förslagen hänvisar utskottet till ovannämnda statsrådsprotokoll. Redogörelsen härutinnan återfinnes under följande rubriker å nedan angivna sidor i propositionen, nämligen

- I. Inledning, s. 19—20.
- II. Beskattningen av äkta makar, s. 20—76.
- III. Beskattningen av ogift skattskyldig med barn, s. 76—102.
- IV. Speciella frågor, s. 102—108.
- V. Beräkningar rörande skattebortfall, s. 108—110.
- VI. Departementschefens hemställan, s. 111.

Av innehållet i de förevarande motionerna torde här få återges följande.

A. Beskattningen av äkta makar

I de likalydande motionerna I: 542 och II: 702 framhålles, att den väsentliga bristen i de nuvarande reglerna består i att tillräcklig hänsyn icke tas vid beskattningen till de särskilda merkostnader för gift kvinna, som är förenade med hennes förvärvsarbete. Merkostnader av sådan karaktär, att de bör kräva hänsyn till beskattningen, föreligger, då familjen har minderårigt barn, och dessa kostnader kan bli betydande. Förvärvsavdraget bör därför avpassas så att det bättre än det nuvarande motsvarar de faktiska merkostnaderna. Det torde vara klart, framhåller motionärerna, att även det i propositionen föreslagna förvärvsavdraget å 2 000 kronor icke motsvarar de faktiska merkostnaderna i dagens läge. Ett avdrag å högst 3 000 kronor skulle vara bättre anpassat till det verkliga förhållandet. Motionärerna föreslår att maximigränsen bestämmes till nämnda belopp. Genomföres en sådan höjning av förvärvsavdraget, skulle gränsen för merbeskattning till följd av att äkta makars inkomster skall sammanläggas för förvärvsarbetande hustru med minderårigt barn förskjutas från cirka 30 000 kronor sammanlagd inkomst för makarna — vid lika stor inkomst för vardera maken — till cirka 50 000 kronors sammanlagd inkomst. Antalet sambeskattade äktenskap, där sambeskattningseffekten skulle uppkomma, reduceras till mindre än 30 000. Genom en sådan höjning av förvärvsavdraget skulle statsverket åsamkas ett inkomstbortfall av ca 6 milj. kronor för helt år mer än enligt propositionsförslaget. För kommunernas del skulle inkomstbortfallet bli ytterligare ca 3 milj. kronor.

I nämnda motioner uttalas vidare att den nuvarande konstruktionen av förvärvsavdraget i viss mån bygger på fiktionen, att merkostnaderna genom hustruns förvärvsarbete står i viss relation till hennes inkomst. Så är i verkligheten inte fallet. Denna konstruktion leder till att förvärvsavdraget blir för lågt i förhållande till de verkliga kostnaderna i lägre inkomstlagen — dock inte i de allra lägsta där inkomsterna rör sig om korttidsanställning eller tillfälligt arbete. Angivna omständigheter talar enligt motionärernas mening för att kvotavdraget borde vara högre för en viss botteninkomst och sedan avtrappas uppåt, t. ex. 50 procent av de första 2 000 kronorna och därefter 20 procent på överskjutande inkomst upp till visst maximum. En konstruktion av denna typ skulle givetvis medföra ett väsentligt inkomstbortfall för det allmänna och statsfinansiella förutsättningar att genomföra den torde därför inte föreligga. Motionärerna anser emellertid att en utredning om reformering av förvärvsavdraget i angiven riktning bör ske.

Motionärerna berör härefter frågan om tudelningsprincipen och konstaterar att ett fullt genomförande av denna princip skulle medföra ett skattebortfall för staten med 235 milj. kronor, såvida inte skatteskalorna ändras. Om hänsyn tas endast till önskemålet att undanröja sambeskattningseffekten, torde en annan lösning kunna väljas, vilken medför väsentligt mindre

skattebortfall, nämligen endast å 30 milj. kronor. Man skulle kunna förfara på så sätt, att möjlighet öppnas för förvärvsarbetande äkta makar att själva avgöra om de vill bli samtaxerade eller icke. Ett sådant system har genomförts i Norge och liknande system har även praktiserats i andra länder. Motionärerna förordar att en utredning vidtas i syfte att utröna om ett sådant system är möjligt även i Sverige.

I motionerna I: 540 och II: 703 uttalas inledningsvis, att en höjning av tudelningsgränsen framstår som motiverad och önskvärd. Med hänsyn bara till förändringar i penningvärdet, sådana de avspeglar sig i konsumentprisindex, skulle gränsen behöva höjas till 13 000 kronor i förhållande till 1952 års penningvärde. En reform på detta område bör emellertid inte få medföra att ogifta skattskyldiga drabbas av skattehöjning och synes därför i nuvarande statsfinansiella läge inte kunna genomföras. Då en sänkning av den statliga inkomstskatten kan genomföras, bör emellertid även frågan om utbyggnaden av tudelningen inom sambeskattningen övervägas. Motionärerna anser lämpligt att denna fråga beaktas vid den översyn av skattesystemet, som Kungl. Maj:t har för avsikt att låta företa. Därvid är det även skäl att uppmärksamma förmögenhetsbeskattningen. I fråga om denna beskattning förekommer nämligen en renodlad sambeskattning, i det att den beskattningsbara förmögenheten beräknas för makarna gemensamt och utgör summan av makarnas skattepliktiga förmögenheter. Skatten uträknas efter en skatteskala som är densamma för makar som för ensamstående. Makar kommer härigenom i vissa fall att drabbas betydligt hårdare av förmögenhetsbeskattningen än ogifta skattskyldiga.

Enligt motionärernas mening bör förvärvsavdraget väsentligen betraktas som ett kostnadsavdrag avsett att utjämna skillnaden i utgifter för den familj, där hustrun är yrkesarbetande, och för annan familj. Dylika merkostnader förekommer främst, när den gifta kvinnan har minderåriga barn. Som propositionen utformats uppstår skillnader i de fall, då den gifta kvinnan har inkomst av eget arbete eller rörelse, och de fall, då gift kvinna har inkomst av jordbruksfastighet. I sistnämnda fall kan hustrun nämligen endast erhålla avdrag med fast belopp av 300 kronor, medan i det förra fallet dessutom ett kvotavdrag kan medges med högst 1 700 kronor. Även om det är riktigt att kvinna som driver jordbruk i regel har sin arbetsplats i nära anslutning till hemmet, uppstår emellertid extra kostnader i hemmet, då hon med egen arbetsinsats sköter jordbruket eller leder jordbruksdriften. Dessa kostnader motiverar rätt till kvotavdrag. Motionärerna förordar att samma bestämmelser skall gälla med avseende å förvärvsavdraget för gift kvinna med inkomst av jordbruksfastighet som för gift kvinna med inkomst av eget arbete eller rörelse. I fråga om förvärvsavdrag i de fall, då hustrun deltar i mannens förvärvsverksamhet, har i propositionen icke föreslagits någon ändring av de nuvarande avdragsbeloppen på 300 kronor. Detta avdrag skall utgå oberoende av om minderåriga barn finns i hemmet eller inte. Enligt motionärernas mening är det emellertid nödvändigt att även här ta särskild hänsyn till de kostnader, som uppstår i de fall där hemmavarande

barn finns. Värdet av hustruns arbetsinsats i jordbruk torde normalt kunna beräknas till en femtedel av mannens totalt redovisade inkomst. En lämplig maximering bör ske, förslagsvis till 3 500 kronor. Samma beräkningsgrunder synes kunna tillämpas i fråga om inkomst av rörelse. Gift kvinna som utför arbete i mannens jordbruk eller rörelse bör därför kunna erhålla kvotavdrag med 20 procent av högst 3 500 kronor d. v. s. ett kvotavdrag på högst 700 kronor medförande ett sammanlagt förvärvsavdrag å högst 1 000 kronor. Detta avdrag skall tillkomma man som har inkomst av rörelse eller jordbruksfastighet, under förutsättning att hustrun bedömes ha utfört arbete i förvärvskällan till ett värde motsvarande avdragsbeloppet.

I motionerna ifrågasättes också, om inte förvärvsavdrag bör medges vid inkomst från förvärvskällan annan fastighet, såväl då hustrun deltagit i mannens förvärvsarbete som när hon själv drivit förvärvskällan. Även vid faktisk sambeskattning vid inkomst av tjänst bör förvärvsavdraget i vissa fall vara motiverat. Frågan om en sådan utvidgning av rätten till förvärvsavdrag bör övervägas vid den planerade översynen av skattesystemet.

I de likalydande motionerna I: 280 och II: 353 framhålles att Sverige torde vara det enda land där en differentiering av inkomstskatten med hänsyn till försörjningsbördan för barn inte göres. Det innebär en orättvisa mot barnfamiljerna att de inte äger rätt till högre ortsavdrag än barnlösa eftersom den inkomst, som helt saknar skattekraft och som följaktligen icke bör beskattas, givetvis ligger högre för barnfamiljer än för barnlösa makar. I ett system som bygger på skatteförmågeprincipen borde därför en variation av ortsavdraget bl. a. med hänsyn till förekomsten av barn vara ofrånkomlig. Med hänsyn till det statsfinansiella läget kan ett återinförande av barnavdragen såväl vid den statliga som den kommunala beskattningen inte ske omedelbart. Motionärerna yrkar emellertid att en utredning verkställs i syfte att åstadkomma erforderlig anpassning till de avdrag, som nu gäller för ensamstående respektive gifta. I samband därmed bör även frågan om barnbidragens utformning och storlek tas upp till behandling. Därest skatteavvägning mellan barnlösa familjer och barnfamiljer liksom mellan skilda barnfamiljer med hänsyn till den varierande försörjningsbördan får ett följderiktigt uttryck genom återinförande av barnavdrag, måste nämligen behovet av särskilt bidrag från statens sida för underlättande av barnförsörjningen bli väsentligt mindre än nu, åtminstone i vissa inkomstlägen. Motionärerna anser rimligt att man låter barnbidraget utgå efter en med inkomstens stegring fallande skala för att efter hand helt upphöra. Var gränserna bör ligga kan givetvis inte bedömas utan särskild utredning och särskilda överväganden.

B. Beskattningen av ogifta skattskyldiga

I de likalydande motionerna I: 541 och II: 705 uttalas att kostnaderna för ensamstående moder med minderårigt barn, om hon har arbete utom hemmet, är lika stora som för förvärvsarbetande mödrar i öv-

rigt och större än för de mödrar som kan förena hemsysslan med sitt arbete. Det är då rimligt att även ogifta mödrar får förvärvsavdrag av åtminstone samma storlek — 300 kronor — som de förvärvsarbetande hustrurna utan barn i barnbidragsåldern.

I motionen II: 706 framhålles att tiden nu är inne för att i skattehänseende helt jämställa de s. k. ofullständiga familjerna med de fullständiga. Det förvärvsavdrag som gift kvinna med hemmavarande barnbidragsberättigat barn kommer i åtnjutande av bör utvidgas till att omfatta även ogift, frånskild eller änka med barn under 16 år. Ett av de främsta skälen som talar härför är, att den ensamstående modern obestriddligen lever på en avsevärt lägre standard än den som två förvärvsarbetande makar med minderårigt barn uppnår. Tillsynen av minderåriga barn under den tid, då modern vistas utom hemmet för arbete, för med sig utgifter som avsevärt nedsätter skatteförmågan.

I de likalydande motionerna I: 204 och II: 245 föreslås viss utsträckning av det s. k. sparavdraget från inkomsten av kapital.

Motionärerna erinrar om att ofullständiga familjer får sådant avdrag med högst samma belopp som ensamstående, 300 kr. Motionärerna framhåller att den främsta säkerhetsfaktorn, när det gäller barnens försörjning och uppfostran, utgörs av föräldrarnas arbetskraft. I de familjer där ansvaret för barnens försörjning och uppfostran av olika skäl vilar på endast en av föräldrarna föreligger särskild anledning att genom sparande försöka i görligaste mån säkerställa barnens försörjning för det fall att familjeförsörjaren drabbas av sjukdom eller arbetslöshet eller i händelse av hans frånfälle. På grund härav har exempelvis många änkor sökt undvika, att efter maken utfallet livförsäkringsbelopp förbrukas och i stället sökt placera medlen i bank såsom en viss säkerhet för i första hand barnens försörjning därest hon själv skulle bli oförmögen att arbeta.

I de likalydande motionerna I: 543 och II: 704 behandlas propositionsförslaget att sambeskattning skall äga rum även beträffande ogifta som sammanlever, nämligen om de tidigare varit gifta eller om de gemensamt har eller har haft barn. Motionärerna hemställer att dessa förslag avslås. Som skäl härför anföres att sambeskattning av äkta makar har en principiell motivering i den ekonomiska gemenskap som råder mellan makarna. Dessa har sålunda underhållsskyldighet mot varandra och i det ligger en rätt för makarna att komma i åtnjutande av samma standard. Man kan av denna anledning icke bedöma skatteförmågan hos den enskilde maken utan att ta hänsyn till den andres inkomst. Dessa förutsättningar föreligger icke i s. k. samvetsäktenskap. Någon som helst rätt för endera parten att med utgångspunkt från den andres inkomster göra anspråk på en högre standard än hans egna inkomster må föranleda till föreligger inte. Varje på rättsliga eller skattemässiga synpunkter grundat skäl för en sambeskattning saknas i dessa fall. Man måste vidare räkna med att det nu fram-

lagda förslaget om sambeskattnings av ogifta skulle komma att medföra skatteskärpningar som ter sig direkt stötande. Särskilt torde detta bli fallet när det gäller personer som tidigare varit gifta. Den föreslagna regeln måste för dem framstå som innebärande en form av retroaktivitet och därigenom närmast såsom en rättsstridighet.

Sistnämnda fråga behandlas jämväl i motionerna I: 542 och II: 702. Där framhåller motionärerna att det av departementschefen framlagda förslaget inte är helt genomtänkt. Dessa speciella beskattningsfrågor bör bearbetas vidare och riksdagen bör därför avslå propositionen i denna del. Det torde knappast medföra några större olägenheter i praktiken, om de för ensamstående barnaförsörjare utbyggda reglerna blir tillämpade tills vidare.

Utskottet

I föreliggande proposition har förslag framlagts om ändringar i familjeskattningsrevisionen. Till grund för dessa förslag ligger en utredning av 1957 års sambeskattningsrevision. Utredningens reformförslag har i huvudsak upptagits i propositionen och innebär skattelättnader för förvärvsarbetande gifta kvinnor med minderåriga barn och för ensamstående barnförsörjare.

Sambeskattningsrevisionens utredning har emellertid haft en vidare syftning och även omfattat de grundläggande principfrågorna för familjeskattningsrevisionen såsom frågan om sam- eller särbeskattnings av makar och skatteskalornas utformning. Revisionen har dock icke föreslagit ändrade bestämmelser på dessa områden. De nuvarande skatteskalorna innebär, att den statliga inkomstskatten för makar med sammanlagd beskattningsbar inkomst av högst 10 000 kronor, normalt motsvarande en årsinkomst av 16 500 kronor, är lika stor som för två ensamstående med vardera hälften så stor inkomst (s. k. tudelning). När makarnas sammanlagda beskattningsbara inkomst överstiger 10 000 kronor, erlägger makarna större statlig inkomstskatt än två ensamstående med vardera hälften så stor inkomst. Revisionen har uttalat, att en höjning av den övre gränsen för tudelningen är önskvärd, men har funnit att de statsfinansiella förutsättningarna för en sådan reform inte föreligger för närvarande.

Departementschefen har biträtt revisionens uppfattning att man inte bör ändra vare sig sambeskattningsrevisionen såsom princip för makars beskattnings eller tudelningsgränsen vid avvägningen av den statliga inkomstskatten för makar. I fråga om höjd eller fullt ut genomförd tudelning understryker departementschefen, att denna fråga inte bör förväxlas med frågan om sambeskattningsrevisionens skattehöjande effekt i de jämförelsevis få fall där en sådan effekt kvarstår. Reformens huvudsakliga innebörd skulle nämligen bli en allmän skattelättnad för makar i förhållandevis höga inkomstlägen eller en omfördelning av skattebördan mellan gifta och ogifta till de senares nackdel. Många äkta makar, som redan har fördel av sambeskattningsrevisionen, skulle

få ytterligare lättnader. Departementschefen tillägger, att det sagda inte hindrar att en reform i denna riktning är önskvärd, även om den knappast kan anses ha högsta prioritet i raden av önskvärda skattelättnader. Om förhållandena skulle utveckla sig därhän, att en sänkning av den direkta inkomstskatten blir möjlig, får enligt departementschefen frågan om skattebördans avvägning mellan gifta och ogifta tagas upp till förnyat övervägande.

I motionerna I: 542 och II: 702 har bl. a. yrkats, att utredning verkställas rörande möjligheten att medge rätt för två förvärvsarbetande makar att begära särtaxering vid inkomstbeskattningen. I motionerna har hänvisats till att en sådan valmöjlighet föreligger i Norge. — I motionerna I: 540 och II: 703 har framhållits, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t borde an hålla att vid en planerad översyn av skattesystemet överväges ytterligare reformer av sambeskattningen inom den statliga inkomst- och förmögenhetsbeskattningen. Såsom frågor, vilka därvid bör övervägas, anges i motionerna en höjning av tudelningsgränsen i skalorna för den statliga inkomstskatten samt antingen införande av tudelningsmetoden även i skalorna för förmögenhetsskatten eller annan lindring i sådan skatt för makar.

Utskottet ansluter sig till vad departementschefen anfört rörande höjning av tudelningsgränsen. Därav framgår, att Kungl. Maj:t kommer att ta frågan om skattebördans avvägning mellan gifta och ensamstående skattskyldiga till förnyat övervägande, när de statsfinansiella förutsättningarna för en reform på området är för handen. Anledning torde därför inte föreligga att — på sätt yrkats i motionerna I: 540 och II: 703 — nu anhålla om sådant övervägande.

Det i motionerna I: 542 och II: 702 omnämnda systemet med möjlighet för förvärvsarbetande makar att begära särtaxering är berört i sambeskattningsrevisionens betänkande. Revisionens överväganden har dock inte givit revisionen anledning att föreslå en sådan ordning. Då det knappast är troligt, att en ny utredning skulle kunna tillföra något för frågans bedömande väsentligt nytt material, anser utskottet att den av motionärerna önskade utredningen inte är påkallad.

I fråga om det förvärvsavgdrag som erhålles, när gift kvinna har inkomst av förvärvsarbete eller utför arbete i mannens rörelse eller jordbruksfastighet, överensstämmer propositionen med vad som förordats av sambeskattningsrevisionen. De föreslagna bestämmelserna innebär i huvudsak följande. Gift kvinna utan minderåriga barn erhåller, när hon har inkomst av rörelse eller eget arbete, avdrag med — liksom hittills — 300 kronor. Om den gifta kvinnan har minderåriga barn förhöjes avdraget med 20 procent av rörelse- resp. arbetsinkomsten, dock högst med 1 700 kronor (kvotavdrag), så att högsta avdragsbelopp blir 2 000 kronor. Enligt nu gällande bestämmelser beräknas kvotavdraget till 10 procent av inkomsten, dock högst till 700 kronor. Kvotavdraget, som för närvarande medges blott vid taxering till statlig inkomstskatt, föreslås bli tillämpligt även vid den kommunala in-

komsttaxeringen. Vidare erhåller gift man, vars hustru utfört arbete i hans rörelse eller jordbruksfastighet, vid den statliga taxeringen för närvarande ett avdrag om 300 kronor. Detta avdrag föreslås skola få åtnjutas med oförändrat belopp och även vid taxeringen till kommunal inkomstskatt. Såsom en utvidgning av gällande avdragsmöjligheter föreslås vidare att gift kvinna, som har inkomst av jordbruksfastighet och utfört arbete i förvärvskällan till minst 300 kronors värde, skall vara berättigad till förvärvsavdrag — såväl vid den statliga som den kommunala taxeringen — med 300 kronor utan förhöjning i det fall att hon har barn.

I motionerna I: 542 och II: 702 har föreslagits, att det förvärvsavdrag, som vid inkomst av rörelse eller tjänst tillkommer gift kvinna med minderåriga barn, skall beräknas till 300 kronor jämte 20 procent av inkomsten dock högst till sammanlagt 3 000 kronor. Därigenom skulle avdraget enligt motionärerna bättre anpassas till de verkliga förhållandena. — Även i motionerna I: 540 och II: 703 har förvärvsavdragets belopp berörts. Motionärerna föreslår, att gift kvinna med inkomst av jordbruksfastighet skall få rätt till kvotavdrag enligt samma grunder som i propositionen föreslagits för gift kvinna med inkomst av rörelse eller eget arbete. Vidare har motionärerna yrkat att kvotavdrag skall medges gift man med inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse, när hans hustru är verksam i förvärvskällan och har hemmavarande barn under 16 års ålder. Kvotavdraget föreslås till 20 procent av det belopp som motsvarar femtedelen av mannens inkomst av förvärvskällan, dock högst till 700 kronor, så att det sammanlagda avdraget blir högst 1 000 kronor.

Utskottet vill erinra om att kvotavdraget utgår ända till dess barnet fyllt 16 år. Vid bedömning av de föreslagna avdragsbeloppens skälighet måste beaktas att de största kostnaderna för barnens omhändertagande under moderns arbetstid infaller under förskoleåldern. Därefter torde kostnaderna betydligt minska. När barnet uppnått 12—13 års ålder förekommer i regel inte några större extra utgifter för barnets omhändertagande medan modern sköter sitt arbete. De avdragsbelopp som erhålles enligt propositionens förslag får mot bakgrunden härav anses så avvägda att de i de allra flesta fall täcker de verkliga merkostnaderna, fördelade på hela minderårighetstiden. Tilläggas må att den i motionerna I: 542 och II: 702 föreslagna förhöjningen av förvärvsavdraget skulle beröra blott de kvinnor, vilkas förvärvsinkomst överstiger 8 500 kronor. Intill denna gräns, där det i propositionen föreslagna förvärvsavdraget börjar utgå med sitt maximibelopp, erhålles med motionsförslaget samma avdrag som enligt propositionen.

Skäl att utsträcka rätten till kvotavdrag till ytterligare kategorier skattskyldiga torde ej heller föreligga. Till grund för avdraget ligger en presumtion för särskilda kostnader för barnens vård. De grupper som avses i motionerna I: 540 och II: 703, nämligen hustrur till rörelseidkare och lantbrukare, torde i regel inte utföra arbete i förvärvskällan under sådana förhållanden att merkostnader för barnens vård förekommer så generellt att de kan moti-

vera ett schablonmässigt medgivet och beräknat avdrag för sådana kostnader.

Utskottet finner sig på grund härav kunna godtaga vad departementschefen föreslagit i angivna hänseenden och avstyrker de nämnda motionsyrkandena.

I motionerna I: 542 och II: 702 har föreslagits en utredning i syfte att genomföra en höjning av förvärvsavdraget så att det bättre överensstämmer med de verkliga omkostnaderna även för förvärvsarbetande kvinnor med låga inkomster. Motionärerna avser här en sådan ändring av kvotavdraget, att procenttalet blir högre för viss botteninkomst och sedan sjunker med stigande inkomst. Med hänsyn till att avdrag av denna typ skulle medföra ett väsentligt inkomstbortfall har motionärerna funnit att statsfinansiella förutsättningar för att genomföra den skisserade reformen inte föreligger nu. De sakliga skälen för en sådan konstruktion av förvärvsavdraget har dock föranlett motionärerna att föreslå utredning av frågan.

Även i motionerna I: 540 och II: 703 har utredning rörande förvärvsavdraget föreslagits. Motionärerna har framhållit att förvärvsavdrag bör kunna medges också vid inkomst av annan fastighet än jordbruksfastighet såväl då hustrun deltagit i mannens förvärvsarbete som när hon själv drivit förvärvskällan. Även i de fall hustrun biträtt mannen i förvärvandet av inkomst av tjänst bör enligt motionärernas mening förvärvsavdrag kunna vara motierat. Frågan om en sådan utvidgning av rätten till förvärvsavdrag anser motionärerna böra övervägas vid den planerade översynen av skattesystemet.

Såsom utskottet tidigare nämnt har departementschefen förklarat, att frågan om skattebördans avvägning mellan gifta och ensamstående skattskyldiga kommer att tas till förnyat övervägande, när de statsfinansiella förutsättningarna för en reform på området är för handen. Förvärvsavdragets storlek och konstruktion torde komma att ingå som ett led i den av departementschefen sålunda förutskickade omprövningen av familjebeskattningen. Särskild skrivelse till Kungl. Maj:t med begäran om utredning i ämnet torde fördenskill inte erfordras. Utskottet kan därför inte biträda de nämnda motionsyrkandena.

Det föreslås i propositionen att gift kvinna med egen inkomst av rörelse skall vara berättigad till förvärvsavdrag endast under förutsättning att hon varit verksam i rörelsen i ej blott ringa omfattning. Avsikten med bestämmelsen torde framför allt vara att förhindra att förvärvsavdrag medges i de ej ovanliga fall, där hustrun formellt står för en rörelse, vilken i verkligheten skötes enbart av mannen. Såvitt gäller inkomst, som beskattas såsom inkomst av tjänst, krävs att den skall härröra från eget arbete. Genom den föreslagna bestämmelsen kommer motsvarande krav att ställas på inkomst av rörelse. Utskottet har intet att erinra mot en bestämmelse av denna innebörd. Regeln får dock inte tolkas så att en värdering av kvinnans arbetsinsats skall ske. Avgörande för rätt till förvärvsavdrag bör i stället vara att hon aktivt deltagit i rörelsens ledning och utövat sådana funktioner som normalt ut-

övas av innehavare av sådan rörelse varom fråga är. Bestämmelsen bör givetvis inte föranleda taxeringsnämnderna att generellt kräva utredning i detta hänseende. Avsikten med föreskriften är att ha ett korrektiv mot uppenbara missbruk på området.

Av den föreslagna lagtexten framgår att — på samma sätt som nu gäller vid taxeringen till statlig inkomstskatt — man och hustru i vissa fall samtidigt kan få förvärvsavdrag. I dessa fall skall dock makarna sammanlagt inte kunna få högre avdrag än maximibeloppet 300 kronor resp., så snart hustrun har minderåriga barn och åtnjuter inkomst av rörelse eller tjänst, 2 000 kronor.

Enligt nuvarande bestämmelser kan förvärvsavdraget blott erhållas i hemortskommunen. Detta leder till att hustrun inte får något avdrag vid taxering till kommunal inkomstskatt för inkomst av rörelse, som bedrivits i annan kommun än hemortskommunen. I propositionen föreslås, att förvärvsavdraget vid den kommunala taxeringen skall åtnjutas i den kommun där inkomst som berättigar till avdrag beskattas. Därigenom uppnås, att avdragsrätten alltid kan utnyttjas. För att inte avdrag skall erhållas i flera kommuner med belopp som sammanlagt överstiger maximibeloppet föreslås att taxeringsnämnden i hemortskommunen, som genom den allmänna självdeklarationen kan överblicka taxeringarna i de olika kommunerna, i förekommande fall fördelar förvärvsavdragets maximibelopp på de kommuner som ifrågakommer. Det kan erinras om att taxeringsnämnden i hemortskommunen har en liknande funktion, när det gäller fördelning av ortsavdrag och vissa allmänna avdrag, som inte kunnat utnyttjas i hemortskommunen. Utskottet finner vad sålunda föreslagits innebära ändamålsenliga lösningar av de nämnda frågorna.

I propositionen föreslås vidare väsentliga lättnader i beskattningen av ogift skattskyldig med barn.

Det föreslås att ogift med hemmavarande barn skall erhålla ortsavdrag som gift. Därav följer att den för gifta avsedda skalan för statlig inkomstskatt blir tillämplig. Alla ogifta skattskyldiga — och med ogift jämställes i dessa sammanhang änklings, änka och frånskild samt även den som är gift men inte sammanlever med sin make — med hemmavarande minderåriga barn kommer härigenom i den ställning i skattehänseende som för närvarande gäller för ogift med hemmavarande barn, när husföreståndarinna finnes. — Propositionen har i dessa hänseenden upptagit sambeskattningsrevisionens förslag, vilket så gott som enhälligt tillstyrkts av remissinstanserna. Någon annan mening i fråga om tillämpliga ortsavdrag och skatteskalor har inte heller kommit till synes i de föreliggande motionerna. Utskottet vill tillstyrka att de föreslagna bestämmelserna antages.

I motioner har emellertid föreslagits att ogifta skattskyldiga med barn skulle erhålla — utöver vad propositionen föreslagit — vissa andra förmåner vid beskattningen. I motionerna I: 541 och II: 705 har sålunda yrkats, att ensamstående moder med förvärvsarbete skall bli berättigad till förvärvsavdrag å 300 kronor. I motionen II: 706 föreslås utredning för att i dessa fall

möjliggöra samma förvärvsavdrag som beslutas för gifta förvärvsarbetsbetande kvinnor. I de vid riksdagens början väckta motionerna I: 204 och II: 245 slutligen har hemställts, att ogift med hemmavarande barn vid beräkning av inkomst av kapital skall få förhöjt extra avdrag (sparavdrag). Sådant avdrag medges för närvarande med högst 300 kronor eller — för makar tillsammans — 600 kronor. Motionärerna hemställer att avdraget för ogift som haft hemmavarande barn bestämmas till samma belopp som för två makar tillsammans, d. v. s. till högst 600 kronor.

Anledningen till att ogift skattskyldig med hemmavarande barn i skattehänseende intar en annan ställning än ensamstående är den att barnkostnaderna i detta fall anses böra beaktas vid taxeringen. Det är alltså samma skäl som brukar åberopas för det förvärvsavdrag som tillkommer gift kvinna med hemmavarande barn. Förhöjning av ortsavdraget för ogift med hemmavarande barn får anses i dessa fall ersätta den gifta kvinnans förvärvsavdrag. Beloppsmässigt överensstämmer förvärvsavdragets maximum och ortsavdragsförhöjningen i stort sett. Det synes inte föreligga något hållbart skäl att utöver förhöjningen av ortsavdraget medge särskilt förvärvsavdrag för ogift. Anledning att verkställa särskild utredning av denna fråga, som utförligt belysts i sambeskattningsrevisionens betänkande och i propositionen, föreligger enligt utskottets mening ej heller. Utskottet avstyrker sålunda förenämnda i motionerna I: 541, II: 705 och II: 706 framförda yrkanden.

I fråga om motionsförslaget att ogift med hemmavarande barn skulle bli berättigad till s. k. sparavdrag från inkomst av kapital med samma belopp som gäller för makar gemensamt, vill utskottet erinra om att föräldrars och barns inkomster icke samtaxeras. Ogift försörjare och varje barn är därför, var för sig, berättigad till bl. a. sparavdrag å 300 kronor. Vid sådant förhållande torde anledning inte föreligga att ge försörjaren dubbelt sparavdrag. På grund härav avstyrker utskottet motionerna I: 204 och II: 245.

I propositionen föreslås att den som utger underhållsbidrag till barn, vilket vistas hos annan, skall få rätt att — utan beskattning hos mottagaren — såsom allmänt avdrag avdraga underhållsbidraget, dock sammanlagt högst 1 000 kronor för år. Detta avdrag avses skola ersätta den förhöjning av ortsavdraget med 880—1 000 kronor som i angivna fall nu erhålles av underhållsgivare som är ogift. Bestämmelserna på området har motiverats bl. a. av den nedsättning av skatteförmågan som underhållets utgivande får anses medföra för underhållsgivaren, vilken regelmässigt icke äger uppbära allmänt barnbidrag för barnet. — Utskottet finner det tillfredsställande, att avdraget konstrueras så att avdragsbeloppet — i motsats till vad som nu gäller — inte kan bli större än vad som faktiskt utgivits i underhåll. Det måste också, enligt utskottets mening, anses riktigt att den som är gift inte utestänges från avdragsrätt för underhållsbidrag, som utges exempelvis till barn i tidigare äktenskap. Utskottet tillstyrker den föreslagna omläggningen av bestämmelserna på området.

Det förhållandet att ogift skattskyldig för närvarande får förhöjt ortsavdrag såväl om han har vårdnaden om barnet som när han blott bidrar eko-

nomiskt till barnets försörjning har ansetts motivera en särskild bestämmelse för att förhindra att, om föräldrarna sammanbor, båda får förhöjda ortsavdrag. Bestämmelsen innebär, att den av föräldrarna som inte är vårdnadshavare får det lägre ortsavdraget om han levt tillsammans med vårdnadshavaren. Sambeskattningsrevisionen har ansett en motsvarande bestämmelse erforderlig även fortsättningsvis. Revisionen har därför föreslagit att barn, som bor hos sina ogifta föräldrar, skall anses hemmavarande endast hos en av dem. Vid remissbehandlingen av revisionens betänkande har emellertid framkommit önskemål om längre gående åtgärder för att förhindra att ogifta, sammanboende föräldrar erhåller högre ortsavdrag än om de varit gifta.

I propositionen har föreslagits en lösning av förevarande problem som innebär, att ogifta föräldrar som sammanbor skall i beskattningshänseende behandlas som om de varit gifta. Möjligheten till dubbla förmåner utesluts härigenom. Å andra sidan blir de sammanboende ogifta föräldrarna i förvärvsavdragshänseende och även i övrigt behandlade som äkta makar. Det har föreslagits i propositionen att sådan samtaxering av ogifta skall ske inte bara under tiden för barnens minderårighet utan även därefter, om föräldrarna sammanbor. Samtaxering föreslås även skola ske av personer, som varit gifta med varandra och som efter skilsmässa fortsätter eller återupptager sammanlevnaden. De föreslagna bestämmelserna överensstämmer med vad som i särskild proposition föreslagits skola gälla i folkpensions-sammanhang i fråga om sammanlevande ogifta.

I motionerna I: 543 och II: 704 yrkas avslag å förslaget i vad det avser beskattningen av sammanboende ogifta. I motionerna I: 542 och II: 702 hemställas om avslag på den del av propositionen som avser beskattning av sammanboende ogifta med barn.

Utskottet anser sig kunna godtaga det i propositionen framlagda förslaget rörande sambeskattning av sammanboende föräldrar och frånskilda. Det torde vara uppenbart att en sådan beskattning kommer att ge ett beskattningsresultat som står i bättre överensstämmelse med principen om skatt efter förmåga än det resultat som erhålles med nuvarande regler. Såsom en icke oväsentlig fördel av förslaget kan nämnas att det torde komma att bidra till att avlägsna kvarstående olikheter mellan utomäktenskapliga barn och barn i äktenskap. Av första stycket i 65 § kommunalskattelagen torde framgå att förhållandena den 1 november året näst före taxeringsåret är avgörande vid bedömningen om vederbörande har eller haft barn. — Med det sagda har utskottet även tagit ställning till de nyssnämnda motionsyrkandena.

Vad propositionen i övrigt innehåller i fråga om detaljförslag på familjeskattningens område och beträffande författningsförslagens ikraftträdande har icke givit anledning till erinran eller eljest till särskilt yttrande från utskottets sida.

Utskottet har vidare i detta sammanhang att ta ställning till de vid riksdagens början väckta motionerna I: 280 och II: 353 om utredning rörande

barnavdrag vid beskattning och rörande den lämpliga kombinationen mellan sådana avdrag och barnbidrag. Motioner med samma yrkande avlogs av 1959 års riksdag. Bevillningsutskottet framhöll vid dessa motioners behandling olägenheterna av att vid sidan av varandra ha två olika system — barnbidrag och barnavdrag — för beaktande av barnfamiljernas särskilda förhållanden. Enligt 1959 års bevillningsutskott borde det nuvarande systemet bibehållas.

Sedan nämnda uttalande gjordes, torde anledning till ändrat ställningstagande från riksdagen i förevarande fråga inte ha förekommit. Utskottet kan fördenskull inte biträda utredningsyrkandet i de nu förevarande motionerna I: 280 och II: 353.

I propositionen har slutligen föreslagits att grunderna för ersättning åt sådan ledamot av prövningsnämnd som icke är anställd i statens tjänst skall fastställas av Kungl. Maj:t. Förslaget överensstämmer med ett i propositionen nr A 76/1958 ingående ändringsförslag. I betänkande nr A 39 tillstyrkte 1958 års bevillningsutskott det nämnda förslagets antagande. Frågan förföll dock vid ärendets behandling i kamrarna tillsammans med viss annan fråga.

Utskottet anser sig böra tillstyrka den förordade författningsändringen.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

A) att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 76, antaga de vid propositionen följande förslagen till

1) lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370);

2) förordning angående ändring i förordningen den 26 juli 1947 (nr 576) om statlig inkomstskatt;

3) förordning om ändrad lydelse av 22 § 1 mom. och 129 § 8 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623);

4) förordning om ändring i uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272); samt

5) förordning angående ändring i förordningen den 16 maj 1958 (nr 295) om sjömansskatt;

B) att följande motioner, nämligen

1) de likalydande motionerna I: 204 av fru Segerstedt-Wiberg m. fl. och II: 245 av fru Wallerius-Gunne m. fl.;

2) de likalydande motionerna I: 280 av herr Ewerlöf m. fl. och II: 353 av herr Hjalmarson m. fl.;

3) de likalydande motionerna I: 540 av herr Bengtson m. fl. och II: 703 av herr Hedlund m. fl.;

4) de likalydande motionerna I: 541 av fröken Mattson och II: 705 av fru Eriksson i Stockholm m. fl.;

5) de likalydande motionerna I: 542 av fru Gärde Wide-mar m. fl. och II: 702 av herr Ståhl m. fl.;

6) de likalydande motionerna I: 543 av herr Hagberg och II: 704 av herr Nilsson i Svalöv m. fl.; samt

7) motionen II: 706 av herr Nilsson i Gävle m. fl.,
måtte, i den mån de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anfört, av riksdagen lämnas utan åtgärd.

Stockholm den 21 april 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg*, Einar Eriksson, Spetz, fröken Ranmark*, herrar Söderquist, Bengtson, Wärnberg, Torsten Mattsson och Siegbahn*; samt

från andra kammaren: herrar Brandt i Aspabruk, Kollberg, Kärrlander, Magnusson i Borås, Andersson i Essvik, fru Holmqvist, herrar Stenberg, Eriksson i Bäckmora, Kristenson i Göteborg och Stiernstedt.

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

Reservationer

I) av herrar *Söderquist, Kollberg och Stenberg*, vilka ansett

a) att utskottets yttrande, utom i vad avser den del därav, som börjar å s. 30 rad 2 nedifrån med orden »Det förhållandet» och slutar å s. 31 rad 7 nedifrån med orden »nyssnämnda motionsyrkandena», bort ha följande lydelse:

I föreliggande proposition har förslag framlagts om ändringar i familjebeskattningen. Till grund för dessa förslag ligger en utredning av 1957 års sambeskattningsrevision. Utredningens förslag har i huvudsak upptagits i propositionen och innebär skattelättnader för förvärvsarbetande gifta kvinnor med minderåriga barn och för ensamstående barnförsörjare.

De nuvarande sambeskattningsreglerna lider av påtagliga svagheter. En ofta påtalad svaghet är att två sambeskattade äkta makar, som har inkomster över viss nivå, får erlägga en högre skatt än om de taxerats var för sig som ensamstående. Enligt gällande regler inträder denna sambeskattnings-effekt (merskatt på grund av samtaxeringen) vid en sammanlagd inkomst för makarna av 20—22 000 kronor, då makarna har barn under 16 år. En annan svaghet i de nuvarande reglerna, vilken utskottet bedömer som synnerligen allvarlig, är att icke tillräcklig hänsyn tas till de faktiska merkost-

nader, som den yrkesarbetande gifta kvinnan har att bära till följd av förvärvsarbetet, i synnerhet då familjen har minderårigt barn. Förvärvsavdraget, som avser att kompensera sådana merkostnader och som för närvarande är maximerat till 1 000 kronor, har kommit att framstå som helt otillräckligt.

I de likalydande motionerna I: 542 av fru Gärde Widemar m. fl. och II: 702 av herr Ståhl m. fl. har framhållits att avbränningarna genom skatter och kostnader för hemhjälp, barnpassning o. d. i många fall blir så stora, att det framstår som föga lönande för den gifta kvinnan att ta förvärvsarbete. Genom att skattereglerna missgynnar många gifta kvinnor, undandrages samhället i icke ringa utsträckning kvalificerad och utbildad arbetskraft. Som ett påtagligt exempel härpå hänvisar motionärerna till den aktuella, svåra sjuksköterskebristen, vilken bl. a. beror på de ogynnsamma skattereglererna. En reformering av dessa, innebärande att ifrågakvarande faktiska merkostnader bättre beaktas, skulle — framhåller motionärerna — medföra att gifta kvinnor med särskild yrkesutbildning, vilken det bör vara i samhällets intresse att tillvarata, i ökad utsträckning står kvar i sin anställning eller tar yrkesarbete. Motionärerna framhåller vidare, att det i främsta rummet är i de fall, där familjen har minderårigt barn, som en förstärkning av förvärvsavdraget bör komma i fråga.

Utskottet delar helt motionärernas uppfattning. Det torde vara klart att även ett förvärvsavdrag av 2 000 kronor icke motsvarar de faktiska merkostnaderna i dagens läge. Utskottet tillstyrker därför motionärernas förslag, att förvärvsavdragets maximibelopp fastställs till 3 000 kronor, vilket torde vara bättre anpassat till de verkliga förhållandena. Utskottets förslag innebär således att förvärvsavdraget skall, då familjen har hemmavarande barn under 16 år, utgå med 300 kronor jämte 20 procent av hustruns inkomst, dock högst med 3 000 kronor. Avdraget skall i enlighet med propositionen gälla vid såväl den statliga som den kommunala taxeringen.

Den höjning av förvärvsavdraget, som utskottet tillstyrkt, kan beräknas medföra ett inkomstbortfall utöver det i propositionen beräknade å 6 milj. kr. för hel tolv månadersperiod. Av uppördstekniska skäl faller ungefär en tredjedel härav på budgetåret 1960/61. För kommunernas del kan inkomstbortfallet beräknas bli ca 3 milj. kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag. Hänsyn bör å andra sidan tas till den ökning i yrkesintensiteten för de gifta kvinnorna som en väsentlig förstärkning av förvärvsavdraget kan förväntas medföra och varigenom det inträdande skattebortfallet till viss del kompenseras.

I de förut refererade motionerna har vidare framhållits att även om förvärvsavdraget höjs till det av motionärerna föreslagna maximibeloppet — 3 000 kr. — så skulle en helt tillfredsställande lösning av sambeskattningsproblemet inte vara nådd. Motionärerna föreslår därför utredning i syfte att genomföra en omkonstruktion av förvärvsavdraget så att det bättre överensstämmer med de verkliga merkostnaderna även för förvärvsarbetande kvinnor med låga inkomster. Motionärerna avser här en sådan ändring av

kvotavdraget, att procenttalet blir högre för viss botteninkomst och sedan sjunker med stigande inkomst. Med hänsyn till att avdrag av denna typ skulle medföra ett väsentligt inkomstbortfall har motionärerna funnit att statsfinansiella förutsättningar för att genomföra den skisserade reformen inte föreligger nu. De sakliga skälen för en sådan konstruktion av förvärvsavdraget har dock föranlett motionärerna att föreslå utredning av frågan.

Motionärerna påpekar vidare att om hänsyn endast tas till önskemålet att undanröja sambeskattningseffekten skulle sambeskattningsproblemet på ett statsfinansiellt överkomligt sätt kunna lösas, om möjlighet öppnades för två förvärvsarbetande äkta makar att välja att bli särtaxerade. Motionärerna hänvisar bl. a. till en i Norge nyligen genomförd lagstiftning om rätt till sär-taxering och föreslår utredning av möjligheterna att införa rätt för två förvärvsarbetande makar att begära sär-taxering vid inkomstbeskattningen.

Utskottet delar motionärernas uppfattning att en utformning av förvärvs-avdraget så att en bättre anpassning kan nås till de med förvärvsarbetande förenade merkostnaderna för yrkesarbetande kvinnor med lägre inkomster är angelägen. Utskottet tillstyrker därför motionärernas förslag om utredning i detta hänseende. Utskottet anser likaså att en undersökning av möjligheterna att i enlighet med av motionärerna angivna riktlinjer medge rätt till sär-taxering för två yrkesarbetande äkta makar är av stort intresse. Utskottet tillstyrker därför även i detta hänseende motionärernas hemställan om utredning.

I detta sammanhang vill utskottet behandla det i motionerna I: 540 och II: 703 framställda yrkandet rörande förvärvsavdraget. Motionärerna föreslår att kvotavdrag skall medges gift man med inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse, när hans hustru verksamt deltagit i hans förvärvsarbete och haft hemmavarande barn under 16 år. Kvotavdraget föreslås till 20 procent av det belopp som motsvarar femtedelen av mannens inkomst av förvärvskällan, dock högst till 700 kronor, så att det sammanlagda avdraget blir högst 1 000 kronor. Med hänsyn till att familjeinkomsten i berörda fall härrör från båda makarnas arbete i förvärvskällan (jordbruket eller rörelsen) och särskilda kostnader kan vara förbundna med hustruns deltagande i förvärvs-arbetet, anser utskottet i princip skäl förefinnas för ett visst förvärvsavdrag även i dessa fall. Utskottet är emellertid icke berett att utan föregående teknisk utredning föreslå omedelbar författningsändring. Utskottet föreslår att det väckta förslaget upptages till prövning i den förnyade utredning rörande förvärvsavdraget och sambeskattningsproblemen som utskottet ovan förordat. Därvid synes enligt utskottet böra undersökas en sådan utformning av reglerna för förvärvsavdraget i det nu förevarande fallet att rätt till sådant avdrag skall kunna medgivas där det visas att hustrun i avsevärd mån deltagit i förvärvsarbetet och familjen på grund därav haft merkostnader. Avdrag synes vidare såsom motionärerna föreslagit kunna komma i fråga i de fall familjen har hemmavarande barn under 16 år. I detta sammanhang synes det vidare naturligt att utredningen prövar det av samma motionärer

framförda förslaget, att gift kvinna med inkomst av jordbruksfastighet skall få rätt till kvotavdrag enligt samma grunder som i propositionen föreslagits för gift kvinna med inkomst av rörelse eller eget arbete.

Utskottet föreslår vidare att det i motionerna I: 541 och II: 705 väckta förslaget, att ensamstående moder med förvärvsarbete skall bli berättigad till förvärvsavdrag å 300 kronor, upptages till prövning av utredningen.

Vad propositionen i övrigt innehåller i fråga om detaljförslag på familjebeskattningens område och beträffande författningsförslagens ikraftträdande har inte givit anledning till erinran.

Utskottet har vidare i detta sammanhang att ta ställning till de vid riksdagens början väckta motionerna I: 280 och II: 353 om utredning rörande barnavdrag vid beskattning och rörande den lämpliga kombinationen mellan sådana avdrag och barnbidrag. Motioner med samma yrkande avslogs av 1959 års riksdag. Frågan om införande av barnavdrag vid beskattningen torde för närvarande sakna aktualitet av statsfinansiella skäl. Utskottet anser förden skull icke anledning föreligga att tillstyrka yrkandet i de förevarande motionerna.

I propositionen — — — (= utskottet s. 32 rad 12—rad 19 uppifrån) — — — förordade författningsändringen.

b) att utskottet under punkten A 1) bort hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 76, icke kunnat av riksdagen oförändrad antagas samt med bifall till de likalydande motionerna I: 542 av fru Gärde Widemar m. fl. och II: 702 av herr Ståhl m. fl. i förevarande del,

1) antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändring av 46 § 3 mom. som framgår av följande såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Reservanternas förslag)

3 mom. Har gift kvinna haft inkomst av rörelse, vari hon varit verksam i ej blott ringa omfattning, eller inkomst av eget arbete, må hon åtnjuta avdrag med 300 kronor, eller, om hon haft hemmavarande barn under 16 år, med 300 kronor jämte 20 procent av nämnda inkomst, sammanlagt dock högst med 2 000 kronor. Har gift kvinna haft inkomst av jordbruksfastighet och har hon utfört arbete i förvärvskällan till minst

3 mom. Har gift kvinna haft inkomst av rörelse, vari hon varit verksam i ej blott ringa omfattning, eller inkomst av eget arbete, må hon åtnjuta avdrag med 300 kronor, eller, om hon haft hemmavarande barn under 16 år, med 300 kronor jämte 20 procent av nämnda inkomst, sammanlagt dock högst med 3 000 kronor. Har gift kvinna haft inkomst av jordbruksfastighet och har hon utfört arbete i förvärvskällan till minst 300

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Reservanternas förslag)

300 kronors värde, må hon åtnjuta avdrag med detta belopp.

Har gift — — — — — nämnda belopp.

Avdrag enligt detta moment må åtnjutas endast om makarna levt tillsammans och den till avdrag berättigade maken under större delen av beskattningsåret varit här i riket bosatt. Avdraget må åtnjutas endast om och i den mån den inkomst som berättigar till avdrag därtill förslår och må för makarna tillsammans icke överstiga 300 kronor eller, därest förhöjning av avdraget med 20 procent av inkomsten ifrågakommer, 2 000 kronor.

Avdrag enligt — — — — — sagda kommun.

kronors värde, må hon åtnjuta avdrag med detta belopp.

— — — — — nämnda belopp.

Avdrag enligt detta moment må åtnjutas endast om makarna levt tillsammans och den till avdrag berättigade maken under större delen av beskattningsåret varit här i riket bosatt. Avdraget må åtnjutas endast om och i den mån den inkomst som berättigar till avdrag därtill förslår och må för makarna tillsammans icke överstiga 300 kronor eller, därest förhöjning av avdraget med 20 procent av inkomsten ifrågakommer, 3 000 kronor.

c) att utskottet bort hemställa,

att riksdagen, med bifall i förevarande del till de likalydande motionerna I: 542 av fru Gärde Widemar m. fl. och II: 702 av herr Ståhl m. fl. ävensom i anledning av de likalydande motionerna I: 540 av herr Bengtson m. fl. och II: 703 av herr Hedlund m. fl. samt de likalydande motionerna I: 541 av fröken Mattson och II: 705 av fru Eriksson i Stockholm m. fl., måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning

dels beträffande en omkonstruktion av förvärvsavdraget i syfte att genomföra en höjning av avdraget så att det bättre överensstämmer med de verkliga merkostnaderna även för förvärvsarbetande kvinnor med lägre inkomster,

dels om möjligheterna — bl. a. med ledning av nyligen genomförd norsk lagstiftning — att medge rätt för två förvärvsarbetande makar att begära särtaxering vid inkomstbeskattningen,

dels rörande reformering av beskattningen av inkomst av rörelse eller jordbruk, där familjeinkomsten härrör från båda makarnas arbete i förvärvskällan, enligt av utskottet angivna riktlinjer,

dels ock i övriga av utskottet angivna hänseenden.

II) av herrar Bengtson, Torsten Mattsson och Eriksson i Bäckmora, vilka ansett

dels att utskottets yttrande i den del, som börjar å sid. 27 rad 20 nedifrån med orden »Utskottet vill» och slutar å sid. 28 rad 4 uppifrån med orden »nämnda motionsyrkandena», bort ha följande lydelse:

Utskottet delar den i motionerna I: 540 och II: 703 framförda uppfattningen, att bestämmelserna om förvärvsavdragen bör ha en för olika kategorier skattskyldiga så rättvis utformning som möjligt. Då kvinna med egen arbetsinsats sköter jordbruk eller leder driften av jordbruk uppstår extra kostnader i hemmet, som enligt utskottets mening motiverar rätt till kvotavdrag enligt samma grunder som i propositionen föreslagits beträffande inkomst av rörelse och inkomst av eget arbete. Utskottet tillstyrker sålunda motionsyrkandet om att gift kvinna med inkomst av jordbruksfastighet utöver det fasta avdraget å 300 kronor skall — därest hon haft hemmavarande barn under 16 år — erhålla kvotavdrag med 20 procent av inkomsten, sammanlagt dock högst med 1 700 kronor.

Även i fråga om förvärvsavdraget vid s. k. faktisk sambeskattnng, d. v. s. i de fall då hustrun deltagar i mannens förvärvsverksamhet inom förvärvskällorna jordbruksfastighet eller rörelse, är det enligt utskottets mening nödvändigt, att särskild hänsyn tages till de kostnader, som uppstår i de fall där hemmavarande minderåriga barn finns. Förvärvsavdrag för hustruns arbete i makens jordbruk eller rörelse bör principiellt sett vara lika berättigat som för annat förvärvsarbete. I de fall där minderåriga barn förekommer borde det sålunda vara motiverat att medge ett förvärvsavdrag av sammanlagt högst 2 000 kronor. Såsom i de förevarande motionerna framhålls bör det dock kunna accepteras, att maximiavdraget tills vidare fastställs till lägre belopp. Utskottet tillstyrker sålunda vad i nämnda avseende föreslagits i motionerna, nämligen att gift man med inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse skall, därest hustrun verksamt deltagit i hans förvärvsverksamhet och haft hemmavarande barn under 16 år, utöver det fasta avdraget å 300 kronor även äga rätt till kvotavdrag med 20 procent av det belopp som motsvarar femtedelen av hans inkomst av förvärvskällan, dock högst 3 500 kronor, så att det sammanlagda förvärvsavdraget uppgår till högst 1 000 kronor.

En höjning av maximiavdraget utöver i propositionen föreslagna 2 000 kronor kan utskottet inte tillstyrka i nuvarande läge.

dels ock att utskottet under punkten A 1) bort hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 76, icke kunnat av riksdagen oförändrad antagas samt med bifall till de likalydande motionerna I: 540 av herr Bengtson m. fl. och II: 703 av herr Hedlund m. fl. i förevarande del,

1) antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med den ändring av 46 § 3 mom. som framgår av följande såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Reservanternas förslag)

3 mom. Har gift kvinna haft inkomst av rörelse, vari hon varit verksam i ej blott ringa omfattning, eller inkomst av eget arbete, må hon åtnjuta avdrag med 300 kronor, eller, om hon haft hemmavarande barn under 16 år, med 300 kronor jämte 20 procent av nämnda inkomst, sammanlagt dock högst med 2 000 kronor. *Har gift kvinna haft inkomst av jordbruksfastighet och har hon utfört arbete i förvärvskällan till minst 300 kronors värde, må hon åtnjuta avdrag med detta belopp.*

Har gift man haft inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse och har hustrun utfört arbete i förvärvskällan till ett värde av minst 300 kronor, må mannen åtnjuta avdrag med nämnda belopp.

3 mom. Har gift kvinna haft inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse, vari hon varit verksam i ej blott ringa omfattning, eller inkomst av eget arbete, må hon åtnjuta avdrag med 300 kronor, eller, om hon haft hemmavarande barn under 16 år, med 300 kronor jämte 20 procent av nämnda inkomst, sammanlagt dock högst med 2 000 kronor.

Har gift man haft inkomst av jordbruksfastighet eller rörelse och har hustrun utfört arbete i förvärvskällan till ett värde av minst 300 kronor, må mannen åtnjuta avdrag med nämnda belopp. *Har hustrun haft hemmavarande barn under 16 år och har hon i ej blott ringa omfattning deltagit i arbetet i förvärvskällan, må mannen utöver sagda belopp åtnjuta avdrag jämväl med 20 procent av det belopp, som motsvarar femtedelen av hans inkomst av förvärvskällan, dock så att det fasta avdraget och kvotavdraget sammanlagt uppgår till högst 1 000 kronor.*

Avdrag enligt — — — — — 2 000 kronor.

Avdrag enligt — — — — — sagda kommun.

III) av herrar *Hagberg, Magnusson* i Borås och *Stiernstedt*, vilka anför följande:

De principiella resonemang som föres i föreliggande proposition innebär enligt vår mening att riktlinjerna för beskattningen av äkta makar på väsentliga punkter kommit till klarare uttryck än tidigare. Den från vårt håll redan för 10 år sedan i riksdagen aktualiserade frågan om genomförande av tudelningsprincipen — vilken vid 1952 års riksdag godtogs för familjeinkomster upp till 16 000 å 17 000 kronor — är i propositionen liksom i det betänkande av 1957 års sambeskattningsrevision, på vilket propositionens förslag är grundade, föremål för större förståelse än tidigare. Det synes när-

mast vara det statsfinansiella läget som nu förhindrar ett genomförande av denna princip eller i varje fall en väsentlig höjning av den inkomstgräns intill vilken tudelningsprincipen faktiskt tillämpas. Detta noterar vi med tillfredsställelse. Vi menar att frågan därmed kommit i det läget att vi i förevarande sammanhang saknar anledning att framställa särskilda yrkanden. Någon ytterligare utredning som i vissa motioner föreslagits finner vi för närvarande icke erforderlig.

Vad angår förvärvsavdraget för gifta kvinnor synes linjerna likaledes ha klarnat. Från vår sida har sedan länge gjorts gällande, att detta avdrag bör syfta till att från beskattning undantaga faktiska omkostnader för intäktens förvärvande. Sådana omkostnader har vi ansett föreligga för gifta kvinnor med minderåriga barn, eftersom dessa normalt icke kan taga förvärvsarbete utom hemmet utan att ikläda sig speciella kostnader för omhändertagande av barnen. Denna princip har nu fått sitt erkännande i propositionen, vari förvärvsavdraget upptages som ett rent omkostnadsavdrag. Därmed är också klargjort att detta avdrag i och för sig icke har med sambeskattningsfrågan att göra. Oavsett vilken form som väljes för äkta makars beskattning, är förvärvsavdraget i samma utsträckning motiverat. Därmed är också klart att ogifta mödrar bör erhålla avdrag för sina kostnader för barnens omhändertagande efter i princip samma grunder som gifta förvärvsarbetande kvinnor.

Vi vill även notera, att de konkreta förslagen i propositionen ger icke obetydliga förbättringar för förvärvsarbetande mödrar. Vid den statliga beskattningen skall sålunda förvärvsarbetande gifta kvinnor med minderåriga barn kunna komma i åtnjutande av ett avdrag å 2 000 kronor mot högst 1 000 kronor enligt gällande bestämmelser. Vid den kommunala beskattningen är högsta avdrag likaledes 2 000 kronor mot tidigare endast 300 kronor. I stort sett samma belopp skall ogifta mödrar komma upp till, låt vara att avdraget för dessa är annorlunda utformat rent tekniskt.

Förvärvsavdraget har därmed fått en enligt vår uppfattning tillfredsställande lösning för flertalet förvärvsarbetande gifta kvinnor. Det torde nämligen i allmänhet vara fullt tillräckligt med ett kvotavdrag på 20 % av inkomsten, maximerat till 1 700 kronor, eller tillsammans med bottenavdraget till 2 000 kronor. Å andra sidan torde icke kunna bestridas att i vissa fall avdraget alltjämt kommer att vara lägre än de faktiska kostnaderna. Särskilt där familjen består av flera minderåriga barn torde de nödvändiga kostnaderna ofta överstiga dem som schablonmetoden täcker.

Självfallet kan en schablonmetod — vilken det måste anses praktiskt nödvändigt att tillämpa eftersom det här är fråga om utgifter som egentligen till sin natur är levnadskostnader och det gäller att bland dessa avgränsa sådana som föranledes av att förvärvsarbetande moder har arbete utanför hemmet — icke ge ett exakt resultat. Den praktiska nödvändigheten bör emellertid inte hindra att frågan om avdrag för de verkliga kostnaderna där dessa är större än enligt schablonen upptages till särskild prövning.

Det maximala avdraget erhålles nu vid en inkomst på 8 500 kronor. I stor utsträckning är de gifta kvinnor som har högre inkomst än nämnda belopp

sådana som underkastat sig speciell utbildning. Denna utbildning har de skaffat sig med betydande kostnader för sig själva men ofta också med betydande kostnader för samhället. Det får då anses ligga i samhällets intresse att positivt medverka till att sådana kvinnor icke undandraget samhället det kvalificerade arbete som deras utbildning möjliggör. Det har inom vissa yrken visat sig tendenser att avstå från förvärsarbete och därmed förändrad inkomst bl. a. av den anledningen att beskattningen anses reducera inkomsten i alltför hög grad. I huvudsak är det här fråga om ett allmänt sett alltför högt skattetryck, och det mest angelägna är därför att få till stånd allmänna skattelättnader och sänkt progression. I den mån delreformer kan ha positiv verkan, bör emellertid även sådana allvarligt övervägas. Det kan sålunda vara önskvärt att medge förvärsavdrag som i förekommande fall bättre överensstämmer med de verkliga kostnaderna.

Vi finner det alltså motiverat att för gifta kvinnor med högre inkomst än 8 500 kronor kunna medge högre förvärsavdrag än 2 000 kronor. Det mest tillfredsställande skulle därvid ha varit att helt lämna schablonen och medge avdrag enbart med hänsyn till de kostnader den gifta kvinnan visar sig ha haft samt med prövningsrätt för taxeringsmyndigheterna i vanlig ordning. Uppenbarligen kan man emellertid inte ha olika regler för å ena sidan kvinnor med högre inkomst än 8 500 kronor och å andra sidan sådana som har högst 8 500 kronor. Vi är icke heller beredda att förordna rätt till avdrag för de verkliga kostnaderna för samtliga förvärsarbetande gifta kvinnor med minderåriga barn. Dels skulle nämligen detta föranleda ett ytterst betungande taxeringsarbete, dels skulle det medföra ett inkomstbortfall för stat och kommun som i nuvarande läge icke synes kunna accepteras. På grund härav förordar vi en ordning enligt vilken gifta kvinnor som vill göra anspråk på högre avdrag än 2 000 kronor skall beredas möjligheter härtill, under förutsättning att de kan visa att kostnaderna varit högre, men alltjämt med ett belopp motsvarande 20 % av inkomsten såsom maximum. Denna särskilda prövning skall sålunda inträda först då inkomsten överstiger 8 500 kronor.

För ogifta mödrar bör motsvarande ordning gälla. Kan dessa visa, att de verkliga kostnaderna överstiger den ortsavdragshöjning de erhåller, bör sålunda ett särskilt avdrag medgivas.

För genomförande av de här förordade åtgärderna synes någon särskild utredning ej nödvändig. Vi föreslår, att riksdagen i skrivelse till Kungl Maj:t hemställer om förslag till instundande höstriksdag av den innebörd vi här angivit.

För det fall att de förbättringar för yrkesarbetande mödrar som vi ovan förordat genomföres, finns det anledning att företaga en omprövning även beträffande äktenskap där s. k. faktisk sambeskattning förekommer, dvs. där hustrun icke har egen förvärsinkomst utan biträder mannen i dennes yrkesverksamhet. De förvärskällor det här gäller är jordbruksfastighet och rörelse. Kungl. Maj:ts förslag innebär att — såsom nu är fallet — någon skillnad icke göres med hänsyn till förekomsten av minderåriga barn. Uppenbarligen kan emellertid även i dessa fall omständigheterna vara sådana,

att hustrun måste ikläda sig särskilda kostnader för barnens omhändertvande därest hon skall kunna utföra sitt arbete. Som exempel kan anföras att hustrun till en butiksinnehavare under hela dagen nödgas vistas utom hemmet för att ensam eller tillsammans med mannen sköta denna butik. Möjligheter bör enligt vår mening öppnas att vid faktisk sambeskattnng medge högre avdrag än 300 kr. där det kan göras sannolikt att hustruns medverkan kan värderas till högre belopp än 300 kr. och det kan visas, att hon för den skull haft högre kostnader än nämnda belopp. Genom att i förekommande fall göra en uppskattning av hustruns arbetsprestation löser man även frågan om avdrag för hustru som själv driver jordbruk.

Vi förordar att riksdagen även här hemställer hos Kungl. Maj:t om förslag till höstriktsdagen.

I förevarande sammanhang behandlas inom utskottet även de vid riksdagens början väckta motionerna I: 280 och II: 353 om utredning rörande barnavdrag vid beskattningen och rörande den lämpliga kombinationen mellan sådana avdrag och barnbidrag. Såsom anföres i motionerna I: 303 och II: 380, till vilka förenämnda motioner hänvisar, bör i ett system som bygger på skatteförmågeprincipen en variation av ortsavdragen med hänsyn till förekomsten av barn vara ofrånkomlig. Det innebär en stor orättvisa mot barnfamiljerna att dessa icke äger rätt till högre ortsavdrag än barnlösa, eftersom den inkomst som helt saknar skattekraft och som följaktligen inte bör beskattas givetvis ligger högre för barnfamiljer än för barnlösa makar. Sverige torde också vara det enda land där en differentiering av inkomstskatten med hänsyn till försörjningsbördan för barn inte göres.

Därest skatteavvägningen mellan barnlösa familjer och barnfamiljer liksom mellan skilda barnfamiljer med hänsyn till den varierande försörjningsbördan får ett följdriktigt uttryck genom återinförande av barnavdrag, måste — i varje fall i vissa inkomstlägen — behovet av särskilt bidrag från statens sida för underlättande av barnförsörjningen bli väsentligt mindre än nu. Det förefaller rimligt att man i ett sådant läge låter barnbidraget utgå efter en med inkomstens stegring fallande skala.

Var gränserna i sådant fall bör gå liksom vilka belopp som bör förekomma såsom barnavdrag kan knappast bedömas utan särskild utredning. Vi förordar alltså motionärernas förslag att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om en sådan.

På grund av det anförda anser vi, att utskottet bort hemställa,

1) att riksdagen i anledning av motionerna I: 540 och II: 703 samt I: 542 och II: 702 måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte förelägga instundande höstriktsdag förslag om sådana ändringar av bestämmelserna rörande förvärvsavdrag att

a) gift kvinna med minderåriga barn samt inkomst av eget arbete eller av rörelse, där hon visar att de verkliga kostnaderna för barnens omhändertvande överstiger 1 700

kr., efter särskild prövning erhåller avdrag för merkostnaderna, dock att kvotavdraget icke må överstiga 20 procent av inkomsten,

b) ogift moder, varmed jämställes änka och frånskild med minderåriga barn, erhåller motsvarande förbättrade avdrag där hon visar, att de verkliga kostnaderna för omhänderthavande av barn överstiger den ortsavdragsförbättring hon erhåller på grund av förekomsten av barn,

c) gift man med minderåriga barn samt inkomst av jordbruksfastighet eller av rörelse, där hustrun deltagit i mannens förvärvsverksamhet, erhåller kvotavdrag, under förutsättning att det göres sannolikt, att värdet av hustruns arbete överstiger 300 kr., och det visas, att de verkliga kostnaderna för barnens omhänderthavande överstiger nämnda belopp, och

d) gift kvinna med minderåriga barn samt inkomst av jordbruksfastighet erhåller kvotavdrag enligt samma riktlinjer som under c); samt

2) att riksdagen, med bifall till motionerna I: 280 och II: 353, måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t måtte igångsätta en utredning med uppdrag att utarbeta förslag dels rörande införande av förhöjda ortsavdrag för barnfamiljer vid beskattningen, dels i fråga om den lämpliga kombinationen mellan sådana ortsavdrag och barnbidrag.

IV) av herrar *Hagberg, Söderquist, Kollberg, Magnusson* i Borås, *Stenberg* och *Stiernstedt*, vilka — i fråga om det i propositionen framförda förslaget till ändrade beskattningsregler för sammanboende ogifta, som har eller haft gemensamt barn — ansett

dels att utskottets yttrande bort ha följande lydelse:

Det förhållandet — — — (= utskottet s. 30 rad 2 nedifrån—s. 31 rad 18 nedifrån) — — — med barn.

Utskottet vill i likhet med vad som framhållits i motionerna I: 543 och II: 704 erinra om att sambeskattningen av äkta makar har sin principiella motivering i den ekonomiska gemenskap som i ett äktenskap råder mellan makarna. Denna härrör från den rättsligt grundade underhållsskyldighet, som makarna har mot varandra. Dessa förutsättningar föreligger icke i s. k. samvetsäktenskap. Underhållsskyldighet föreligger icke här mellan parterna.

Som vidare nämnts i motionerna I: 542 och II: 702 skulle den i propositionen föreslagna nykonstruktionen i vissa fall leda till ur beskattningssynpunkt stötande konsekvenser, då kvinnans inkomst är ringa eller då hennes inkomst liksom mannens överstiger visst belopp.

Sammanlevnaden har i de fall, som författningsändringen avser, i allmänhet inte samma stabilitet som ett äktenskap. Bl. a. av detta skäl skulle förslaget genomförande leda till taxeringstekniska komplikationer och medföra svårigheter för skattemyndigheterna.

Författningsändringen är icke föreslagen av utredningen och förslaget har således icke varit föremål för remissbehandling.

Av anförda skäl anser sig utskottet icke kunna tillstyrka den föreslagna författningsändringen utan yrkar bifall till motionärernas hemställan om avslag på propositionen i denna del. Utskottet vill tillägga att det i praktiken knappast torde medföra några större olägenheter om de för ensamstående barnförsörjare utbyggda reglerna blir tillämpade tills vidare, med den justering som departementschefen föreslagit i fråga om den som icke är vårdnadshavare för barnet.

dels ock att utskottet under punkterna A 1), 3) och 4) bort hemställa,

A) att riksdagen måtte, med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition, nr 76, icke kunnat av riksdagen oförändrad antagas samt med bifall till de likalydande motionerna I: 542 av fru Gärde Widemar m. fl. och II: 702 av herr Ståhl m. fl. i förevarande del ävensom de likalydande motionerna I: 543 av herr Hagberg och II: 704 av herr Nilsson i Svalöv m. fl.,

1) antaga det vid propositionen fogade förslaget till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370) med de ändringar att 65 § erhåller den i motionerna föreslagna lydelsen samt att förslaget till anvisningar till 52 och 65 §§ utgår;

3) antaga följande

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 129 § 8 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 (nr 623)

Häri genom förordnas, att 129 § 8 mom. taxeringsförordningen den 23 november 1956 skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

8 mom. Ledamot i prövningsnämnd åtnjuter för tid, varunder han varit inkallad till tjänstgöring, ersättning av statsmedel enligt grunder, som fastställas av Kungl. Maj:ts.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1960.

4) antaga det vid propositionen fogade förslaget till förordning om ändring av uppbördsförordningen den 5 juni 1953 (nr 272) med den ändringen att 4 § 2 mom. erhåller följande såsom *reservanternas förslag* betecknade lydelse:

(Kungl. Maj:ts förslag)

(Reservanternas förslag)

4 §.

4 §.

2 mom. I skattetabellerna — — — — — ogift inkomsttagare.

Gift med — — — — — av skattskyldiga.

Gift, med — — — — — 2) avses.

Ogift skattskyldig — — — — — 2) avses.

Med ogift — — — — — eller hemskild.

Med gifta likställas de som, utan att vara gifta, leva tillsammans, om de tidigare varit förenade i äktenskap eller gemensamt hava eller ha haft barn.

V) av herrar *Hagberg, Spetz, Söderquist, Bengtson, Torsten Mattsson, Kollberg, Magnusson* i Borås, *Stenberg, Eriksson* i Bäckmora och *Stiernstedt*, vilka ansett att utskottet under hänvisning till innehållet i de likalydande motionerna I: 204 av fru Segerstedt-Wiberg m. fl. och II: 245 av fru Wallerius-Gunne m. fl. bort tillstyrka det i dessa motioner väckta förslaget att ogift med hemmavarande barn skall vid beräkning av inkomst av kapital få göra avdrag med samma belopp, som för äkta makar tillsammans, d. v. s. med högst 600 kronor, och att utskottet således bort under punkten B 1) hemställa,

B 1) att riksdagen med bifall till de likalydande motionerna I: 204 och II: 245 måtte antaga det i motionerna intagna förslaget till lag om ändring av kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370).

VI) av herr *Spetz*.